Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم : ربيع الاول او ميلاد نبوي

ليکوال :: علامه محمد معين الدين أبوالفضل

خـــپـرونـکـــی: بېنوا انټرنيټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له ليکوال او بېنوا پاڼې سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او میلاد النبي

نحمده ونصلي علی رسوله الکریم.

امابعد: فأعوذبالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم.

(ومارسلناک الارحمة للعالمين) وایضاً قال الله تعالي(انک میت وانهم ميّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم باالمومنين رءوف رحیم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چې دربیع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبیاء رحمة للعالمین رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپیغمبر دولادت اوله دنیا څخه دده مبارک درحلت اووفات بیان اوتفصیل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زیات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپیغمبردمیلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفریط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو ورونو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصیل سره بیان کړه سي.

اول داسلام دپیغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي نااشنااونادره خارق العادته پیښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنیا څخه دده درحلت واقعه .

دریم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفریط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپیغمبر دعظمت دشان په باب ځني بیخي نادراومثبت اوصحیح معلوماتونه.

محترم ورونه دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بیانونه له ډیروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البدایة والنهایة ، سیرت ابن هشام ،تاریخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم [تالیف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الکاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السیوطي] ،وغیره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هیله کوم چي دخپل محبوب پیغمبر په باره کښي دغه بیانونه په ډیر غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمینی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بیانو دخپل پیغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمين پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د تولد او د زوکړې په تفصيلاتو پيل کوم.

محترمو ورونو ! د حج مبارکې ورځې وې او د تشريق د ورځو مابين ؤ ، دجمعې مبارکې شپه وه چې د اسلام د پيغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکې مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمايلي دي چې د جمعې مبارکه شپه د ليلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چې کومې ښيگڼې ، برکتونه ، کرامتونه او نيکبختۍ چې په جنس کښې د جمعې د مبارکې شپې پر عالميانو باندې راتوی سوې او نازل سويدي په هيڅ بله شپه کښې نه راتوی سويدي او نه به د قيامت تر ورځې پورې راتوی سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د ميلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لايقه خبرده .

او ډيرو علماؤ پر دغه خبره باندې تصريح هم کړېده ، په رواياتو کښې راغلي دي چې په دغه شپه کښې له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چې ټول عالم په أنوارو د قدس (يعني د ذات مقدس چې الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او مځکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالۍ کښې راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چې � فردوس أعلی � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبويه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځايو ته د مځکې زيرئ ورکړ سو چې محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښې قرار ونيوئ.

همدارنګه روايت سوئ دئ چې په سهار کې ددغې شپې د مځکې د مخ ټول بتان سرچپه پر مځکه باندې ولوېدل او د مځکې پر مخ باندې د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښې هيڅ يو سرائ داسې ندئ پاته سوئ چې روښانه سوئ دي نه وي او هيڅ يو ځائ داسې ندئ پاته سوئ چې منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هيڅ يو چارپائ داسې نه دئ پاته سوئ چې په دغه شپه کښې دې دَی ګويا سوئ او خبرې کونکئ نه وي ګرځيدلئ ، او په دغه شپه کښې د مشرق وحشي حيوانانو د مغرب پر وحشي حيوانانو باندې د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) زيرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قريش په سختې قحطۍ او تنګۍ کښې واقع سوي وو چې درختې ټولې وچې سوې وې او چارپايان يې له ډيرې کمزورۍ او ډنګروالي پر لار باندې نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالی بارانونه شروع کړل او له قريشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالۍ او پراخۍ سره مخامخ سول ، په دې وجه به قريشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وايو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پيغمبر (صلی الله علیه وسلم) پوره نهه مياشتي (نه زيات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښي ؤ ، په دغه موده کښي دده مبارکي مور هيڅ يو داسي تکليف ندئ محسوس کړئ لکه څرنګه چي يې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښي محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي زه په دې هيڅ نه يم اګاه سوې چي زه خاونده د حمل يم ، مګر تنها له دې وجي مي پر ځان باندي د حاملې خيال راتلئ چي زنانه مرض مي قطع سوئ ؤ .

له ځيني روايتو څخه داسي فهميږي چي په وخت کښي د حمل ددې مبارکي په پيغمبر د إسلام دې د څه تکليف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بيايو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځي په ابتدا کښي د حمل کوم تکليف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښي احساس د تکليف ورته پيداکيږي .

حضرت ابونعيم له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي يوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قريشو کښي چي څه چارپايان وو ټولو په هغه شپه کښي دا ويل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وګرځېدله ، کوم چي د تمامي دنيا امام او د ټولو خلګو د هدايت څراغ دئ .

او په يوه روايت کښي داسي راغلي دي چي د مځکي د مخ ټولو چارپايانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښي وکړه .

همدارنګه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي په داسي حال کښي چي زه نيمئ ويښه وم او نيمئ بيده وم ، دا ږغ مي واوريدئ چي : � تر ټولو خلګو په بهترين شخص سره ته حملداره سوې يې � او د همدغه غيبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره يم .

همدارنګه دې مبارکي فرمايلي دي چي په دوران کښي د حمل هره مياشت د اسمان او مځکي له طرفه پر مابانديداسي غيبي ږغ کيدئ چي : � خوشحالي دي وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله علیه وسلم) .

همدارنګه حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) چي کله ځما په نس کښي ؤ ، نو په خوب کښي مي وليدل چي يو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وګرځيدئ ، او دارنګه مي بنګلې د � بصری � کوم چي د شام په طرف کښي يو ښار دئ وليدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پيغمبر د ولادت په وخت کښي هم پېښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمنې څخه ماسوی د اسلام له پیغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پیداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هیڅ څوی ندئ څیږیدلئ .

په دي موضوع کښي روایتونه مختلف دي چي د إسلام د پیغمبر د تولد په وخت کښي دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځینو علماؤ ذکر کړیدي چي دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډیر مشهور هم دئ او ځینو عمده علماؤ ددې تصحیح هم کړېده.

او ځینو علماؤ ویلي دي چي دَی مبارک د اتو یا د اوو یا د دوو میاشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسي وه چي : عبدالله صاحب د قریشو له یوې ډلي سره په تجارت ولاړئ ، کله چي و مدینې منورې ته دوی ورسېدل نو عبدالله هلته مریض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښي پاته سو کوم چي د بني نجار له قبېلې څخه ول ، کله چي دده ملګري و مکې شریفې ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوی څخه د خپل څوی عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوی ورته وویل چي هغه د ناجوړی په وجه په مدینه منوره کښي د خپلو ماماګانو په کور کښي پاته سو ، بیا عبدالمطلب خپل مشر څوی � حارث � دده د معلومات دپاره و مدینې ته ولیږئ ، حارث چي و مدینې ته ورسیدئ نو په دغه وخت کښي عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسي ځائ کښي چي � دار نابغه � ورته ویل کیده .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چي دده مبارک دفن په � أبوا � کي سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چي کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالی ته عرض وکړ چي اې څمونږ باداره ! محمد چي پیغمبر او حبیب ستا دئ یتیم وګرځیدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښي وفرمایل چي د محمد زه حافظ ، مددګار او کفیل یم ، تاسي پر محمد باندي صلوة او سلام وایاست او و ده ته دعاګاني کوی .

دا د إسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځیني له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چي ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړی چي کله دَی مبارک څیږېدئ او دنیا دده په وجود سره مشرفه کیدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چي د هغوی تفصیل به هم (إن شآءالله) سره له بیانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښي درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغیره . (

ومن الله التوفیق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښې وتاسي محترمو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړي او دارنگه دده مبارک د زوکړي د تاريخ په شا وخوا کښي د ځينو مهمو خارق العادته پيښو بيان درته کوم کومي چي په شريعت کښي � ارهاصات � ورته ويل کيږي :

اول : د اسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د تولد او زوکړي نيټه او تاريخ :

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښي ذکر کړيدي چي جمهور د أهل سِيَر اود تواريخ پر دې خبره باندي دي چي تولد او زوکړه د اسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په � عام الفيل � کښي وروسته له دې څخه چي د فيل د واقعې څلويښت ورځي يا پنځه پنځوس ورځي تيري سوي وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنگه داخبره مشهوره ده چي تولدده مبارک د � ربيع الأول � په مياشت کښي سوئ دئ.

او ځينو علماؤ پر دغه خبره باندي ادعا د اتفاق کړېده .

دارنگه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربيع الأول کښي سوئ دئ ، او په دې باره کښي نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلگو عمل هم پر دغه خبره باندي جاري ؤ ؛ ځکه چي دوی به د ربيع الأول په دوولسمه د إسلام د پيغمبر د ولادت د ځائ زيارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړي په مناسبت چي به کوم د خير کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربيع الأول په دوولسمه شپه کښي وو .

او دارنگه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنگه چي و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحي او هجرت دده مبارک له مکې مکرمي څخه ، او رسېدل دده و مدينې منورې ته او فتح د مکې شريفي او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سويدي .

د دوشنبې د ورځي چي د ربيع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښي دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښي سوئ دئ ، دغه علمآء پ دې سره دليل نيسي چي په رواياتو کښي راغلي دي چي دده مبارک د زوکړي په وخت کښي ستوري و مځکي ته رانژدې کړه سوه او دارنگه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شيانو د ښکاره کيدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چي رانژدې کيدل د ستورو دي و مځکي ته او دارنگه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توگه د ورځي واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځينو ماهرانو ذکر کړيدي چي په کوم ساعت کښي چي د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (يعني د دنيا د ټول عمر په ساعاتو کښي) تر ټولو اسعد او ډير نيکبخته ساعت ؤ ، لکه چي په � روضة الأحباب � کښي هم ددې ذکر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمايلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) متشرف په زمانه سره ندئ بلکي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارک په هغو مياشتو کي ندئ واقع سوئ چي په کرامت او برکت سره مشهوري دي لکه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي : � ولدَ رسول الله (صلی الله عليه وسلم) يوم الإنين و أستنبئ يوم الإثنين و خرج مهاجرا من مكة الى المدينة يوم الإثنين و قدم المدينة يوم الإثنين و تُوفيَ يوم الإثنين و رفِعَ الحجرالأسود يوم الإثنين � تفرد به أحمد ، وفي رواية بزيادة : � نزلت سورة المآئدة يوم الإثنين � (كذافي البداية والنهاية) .

د � محاضرات تاريخ الأمم الإسلامية للخضري � کښي د ج١ص٦٢ کښي ، دارنګه د � رحمة اللعالمين � د ج١ ص٣٨ـ٣٩ کښي

د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سيد المرسلين (صلی الله عليه وسلم) بشعب بني هاشم بمكة في صبيحة يوم الإثنين التاسع من شهر ربيع الأول ، لأول عام من حادثة الفيل ، ولأربعين سنة خلت من ملک کسری أنوشيروان ، ويوافق ذالک العشرين او الثاني و عشرين من ابريل سنة ٥٧١م حسبما حققه العالم الكبير محمد سليمان المنصور فور و المحقق الفلكي محمود باشا . �

او شيخ محمد رضا د خپل کتاب � محمد رسول الله � چي د ډيرو عمده کتابو د سِيَرَ او دتاريخ له پخوړ څخه جوړ دئ په ص١٢ کښي د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذکر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلی الله عليه وسلم) في فجر يوم الإثنين لاثنتی عشرة ليلة مضت من شهر ربيع الأول (و هل مكة يزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفيل ، و لأربعين سنة خلت من حكم كسری أنوشيروان خسرو بن قباذ بن فيروز ٢٠ أغسطس سنة ٥٧٠م بمكة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن يوسف الثقفي أخی الحجاج ، و كانت قبل ذلک لعقيل بن أبي طالب و نزل علی يد الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدية من المواهب اللدنية � په ص٦٧ کښي راغلي دي چي علمآؤ اختلاف کړئ دئ په شان کښي د کال د ولادت د نبي (صلی الله عليه وسلم) خو أکثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) په عام الفيل کښي زيږېدلئ دئ ، په داسي حال کښي چي د فيل له واقعې څخه ٥٠پنځوس ورځي تيري سوي وې او مياشت د ربيع الأول وه ، ورځ د دوشنبې وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربيع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پيښو بيان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پيښي سويدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دتولد په وخت کښې او یا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکي مرضعې ، حلیمې سعدیې ته ورسپارل کیدئ او یا وروسته بیا د حلیمې سعدیې له طرفه بیرته وخپل مبارک نیکه عبدالمطلب ته سپارل کیدئ ، هغه مستند او په صحت رسیدلي عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکرکوم کومې چې څمورږ او ستاسې د ګران رسول حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د بې مثاله او بې نظیره عظمت او رفعت څرګندویې دي :

)۱ : (أخرج أبونعیم عن بریده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقیل لها : إنک قد حملت بخیر البریة و سیدالعالمین ، فإذا ولدتیه فسمیه أحمدًا و محمدًا و علقي علیه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحیفة من ذهب مکتوب علیها : أعیذه بالواحد ، من شر کل حاسد ، و کل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبیل عائد ، علی الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و کل خلق مارد ، یأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلی ، و احوطه منهم بالیدالعلیا ، والکف الذي لایری ، یدالله فوق أیدیهم ، و حجاب الله دون عادیهم ، لا یطردوه ولایضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسیر و لا مقام ، أول اللیالي و آخرالأیام .

)کذا في الخصائص الکبری للسیوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې یو خوب ولیدئ او ورته وویل سول په دې خوب کې چې : بېشکه ته حملداره سوې یې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالمیانو ، نو کله چې و ځېږوې ته دَی نو مسمی یې که په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (یعني دده پر غاړه باندې) دا کلمې چې : � أعیذه بالواحد الخ ، نو کله چې دا وینښه سوه و سر ددې ته د سرو زرو یوه صحیفه پرته وه او دا مذکورې کلمې پکښې لیکلې سوې وې (چې له أعیذه بالواحد څخه شروع بیا تر پایه پورې) .

)۲ : (و أخرج البیهقي والطبراني و أبونعیم ، و إبن عساکر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله علیه وسلم) لیلة ولدته قالت : فما شئ أنظر الیه في البیت إلانور و إني لأنظر إلی النجوم تدنو حتی أني لأقول لیقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضآء له البیت و الدار حتی جعلت لا أری إلا نورًا.

ترجمه : بیهقي ، طبراني ، أبونعیم او ابن عساکر له عثمان څخه چې د أبي العاص ځوی دئ روایت کړئ دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې : ماته څما مور دا قصه وکړه چې کله چې د رسول الله(صلی الله علیه وسلم) له مور مبارکي حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پیدا کیدئ نو زه و ولادت ددې مبارکي ته حاضره سوم ، نو په دغه کور کښې هیڅ داسې شئ نه ؤ چې ما به ورته وکتل مګر خالص نورګرځیدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مې کتل چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدې کيدل چې ما به له ځانه سره دا ویل چې دغه ستوري به پر ما باندې راولوېږي (د مذکور روايت دپاته کلمو توضيح به په بل نمبر کښې درته راسې) .

)٣ : (له عمر بن قتيبه څخه روايت دئ چې ځما پلار قتيبه وويل چې هغه وخت چې د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمايل چې د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړۍ او دارنګه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړۍ ، او دارنګه يې و پرشتو ته حکم وکړ چې د إسلام د پيغمبر د زوکړې و ځائ ته ټول حاضر سۍ ، بيا پرشتې راکښته سوې په داسې حال کښې چې يو پر بل يې د إسلا د پيغمبر د زوکړې زيرئ کاوئ او د ټولي دنيا غرونه اوږده ، دراز او جګ سول او د ټولو دريابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دريابو اوسيدونکيو خوشحالۍ شروع کړې ، او يوه ملائکه داسې نه وه چې د إسلام د پيغمبر د زوکړې و ځائ ته دې نه وه حاضره سوې ، او شيطان ملعون د � بحرخضرا � يعني د زرغونه درياب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شيطانان په دغه وخت کښې په طوقو او ځنځيرو وتړل سول او د لمر نور او روښنايي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زيات عظمت او لويي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندې په هوا کښې اويا زره حورې د جنت ودرولي سوې چې د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړې انتظار يې کاوه ، او په دغه کال کښې الله (جل جلاله) خپله الهي فيصله په دې ډول صادره کړه چې د دنيا ټولي ښځې به دغه کال له وجې د کرامته د حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) نارينه اولادونه زيږوي ، او دغه کال به داسې درخته (يعني ميوه داره درخته) نه پاته کيږي چې ميوه دې ونه کړي ، او دغه کال چې په خلګو کښې کومه ويره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړيږي .

بيا چې کله د إسلام پيغمبر و زيږېدئ نو ټوله دنيا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ؤ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کې يو عمود د زبرجدو او يو عمود د ياقوتو پيدا کړ سو چې ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چې د إسلام پيغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله وليدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج وويل سول چې ستا د ولادت په خوشحالي کښې دغه عمودونه په اسمانو کښې خدائ پاک پيدا کړل .

او همدارنګه ده مبارک د زوکړې پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندې (کوم چې په جنت کښې دده مبارک په نامه باندې و نهر دئ) اويازره درختې د أظفر مشکو کوم چې أفضل ترين مشک دې پيدا کړې چې د دغو درختو ميوې به د قيامت په ورځ جنتيان د خوشبويي په ډول کاروي .

او د دنيا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزى دوه بتان له خپل ځائ څخه ووتل او دا ډول يې ويل : اوس تباهي او خرابي و قريشو ته راغله چې محمد � أمين � پيدا سو ، قريش نه پوهيږي چې څه ورپيښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنګه د بیت الله شریفي له نس څخه ډېري ورځي دغه الفاظ خلګو اوریدل : الآن یُرَد علي نوري ، الآن یجیئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلیة ، ایتها العزى هلكتِ .

او همدارنګه درې ورځي پرلپسې كعبه شریفه په زلزله او حركت كښي وه .

)أخرجه أبو نعیم ، كذافي الخصائص الكبرى لسیوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حدیث په باب امام سیوطي د نكارت شدیده ذكر كړئ دئ ، خو دا د سند و ځینو راویانو ته د كتلو په وجه دئ او پاته سو ذكر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت كښي شک كول ډېر نالائق كار دئ ؛ ځكه هغه شخصیت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنیا ټوله دده په خاطر پیدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذكر سوئ مضمون ډېر كم لا ښكاره كیږي تر دې غټې غټې واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوكړي په مناسبت واقع سویدي .

)۴ : (خطیب بغدادي روایت كړئ دئ چي حضرت آمنې فرمایلي دي چي كله له ما څخه محمد (صلى الله علیه وسلم) پیدا سو نو ما یوه ډېره لویه نوراني وریځ ولیده چي په دغه وریځ كي ما د اسانو � سهیل � (یعني سِیسنئ) او د وزرو (یعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارینه ؤ كلام واوریدئ ، په دغه وریځ كښي محمد (صلى الله علیه وسلم) پټ كړ سو ، او له ما څخه غائب كړ سو ، وروسته مي له یو چا څخه واوریدل (یعني له یوه غیبي ږغ كونكي څخه) چي داسي یې ویل : � طوفوا بمحمدٍ في جمیع الأرض و اعرضوه على كل روحاني من الجن و الملائكه والطیور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شیث و شجاعة نوح و خلة إبراهیم ، ولسان اسماعیل و رضاَء اسحق و فصاحة صالح و حكمة لوطٍ و بشرى یعقوب و شدة موسى و صبرَ أیوب و طاعة یونس و جهادَ یوشع و صوت داود و حب دانیال ، و وقارَ الیاس و عصة یحیى و زهدَ عیسى ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبیین.

یعني : طواف وكړئ په محمد ، وګرځوئ دَى په ټوله مځكه كښي او عرض كړئ وړاندي كړئ دَى پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پیرانانو څخه او له انسانانو او ملائكه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حیوانانو څخه ، او وركړئ وده ته خِلقت د آدم او معرفت د شیث او شجاعت د نوح او خلیل والئ د إبراهیم او ژبه د إسماعیل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حكمت د حضرت لوط ، او د خوشحالئ زیرئ د یعقوب او قوت او سختي د موسى او صبر د أیوب او طاعت او فرمانبرداري د یونس او جهاد د یوشع او صوت (یعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانیال او وقار او سنګیني د الیاس او عصمت د یحیى او زهد د عیسى ، او غوټه كړئ دَى په أخلاقو د نبیانو كښي.

لكه چي یو شاعر فرمایلي دي :

حسن یوسف دمِ عیسى یدِ بیضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چي وروسته له دې څخه چي دغه حالت له ده مبارک څخه لیري سو نو ناڅاپه غيبي درې نفره پیدا سول د یوه په لاس کښي د سپینو زرو ګړوه وه او د بل په لاس کښي د زمرودو یو تال ؤ او د دریم پلاس کښي سپین وریښم (یعني د سپینو وریښمو یوه ټوټه وه) بیا یې دغه ټوټه و غوړوله ، بیا یې یو داسي مُهر ورڅخه راوایستئ چي د کتونکو سترګي یې (یعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حیرت کښي اچولې ، بیا یې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګړوې په وجه پریمنځئ ، بیا یې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښي مُهر ولګاوه ، بیا یې په ذکر سوي وریښمین ټوکر کښي دَی مبارک وپیچئ ، بیا یې یو ساعت په خپلو وزرو کښي ونیوئ وروسته یې و ماته بیرته راکړ .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنيه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په حرمت او په برکت ، یا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښې چي الله (جل جلاله) و عالم انسانیت ته ، بلکي و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجاَئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حیرانتیا کښې اچونکي أمور او واقعات ښکاره کړیدي ، د ټولو ذکر کول ځما عاجز ، بلکي د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بیا هم د یو کافي تعداد ذکر ما په تیرو برخو کي درته وکړ او د ځینو نورو ذکر په دې برخه کښې درته کوم .

) ۱: (د اسلام د پیغمبر د مبارک نیکه عبدالمطلب څخه روایت دئ چي ده مبارک فرمایلي دي چي زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شریفي وم ، کله چي شپه و نیمایي ته ورسېدله ومي لیدل چي کعبه شریفه د � مقام إبراهیم � پر طرف رامآئله سوه او پر سجده باندي پرېوتله او په دغه ډول د تکبیر اواز ورڅخه راغئ چي : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفی الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکین . �

یعني الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، چي رب د محمد مصطفی دئ (یعني رب د هغه محمد دئ چي الله تعالی له مابین څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقیق سره پاکه کړم زه رب ځما له مرداریو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (یعني اوس چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد پیدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چي دغه درې سوه او شپیته بتان به چي کفارو پر ما باندي شاوخوا راګرځولي دي او دارنګه دغه مشرکان به چي قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نیست او نابود وګرځي) .

)۲ : (د إسلام د پیغمبر د ولادت سره سم د کسری قصر او بنګله په لړزه کښې راغله او ۱۴ کنګرې ورڅخه راولوېدلې .

)۳ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحیره وچه سوله او اوبه یې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شېله او کنده چي په هغه وخت کښې په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چي په طول کښې د زروکالو یې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسیانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چي زر کاله متصل بل سوئ راچلیدلئ ؤ په دغه شپه کښې مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم یو داسي نور او روښنایي پیدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسیه (رضي الله عنها) او حضرت مریمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري یې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهیلي له تفسیر څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکایت کړئ دئ چي ابلیس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړیدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) و زیږیدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پیغمبر پیدا کړسو نو د طفولیت او شیرخورۍ په ابتدایي شپږو کښي بې و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته میلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پیدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حلیمې سعدیې (رضي الله عنها) څخه روایت دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پیغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو یې داسي وویل : � الله أکبر کبیراً والحمدلله کثیراً وسبحان الله بکرة و أصیلا .

)مدارج النبوت ، الدایة والنهایة ، المواهب اللدنیة . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پيغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځينې نور بيانونه درته عرضوم .

اول بيان په دې ارتباط دئ چې ايا د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد په داسې حال کښې وسو چې خدايي مسرور او مختون ؤ ، يعني خدايي يې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ او که څنګه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سيرَ درې قوله ذکر کړيدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالى عنهما) دئ چې دوی فرمايلي دي : � ولد رسول الله (صلى الله عليه وسلم) مسرورا مختونا . �

يعني زېږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسې حال کښې چې خدايي يې � نو � پرې کړ سوئ ؤ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چې ده فرمايلي دي : � إن جبريلَ ختن النبي (صلى الله عليه وسلم) حين طهر قلبه � يعني بېشکه جبريل (عليه السلام) هغه وخت د إسلام د پيغمبر سنتي وکړه چې دده مبارک زړه يې ورپاکوئ.

دريم قول دادئ چې د إسلام د پيغمبر مبارک نيکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتۍ په مناسبت يې يوه غټه مهماني هم وکړه چې د قريشو خلګ يې په دغه مهمانۍ کښې سره راجمع کړل .

)البداية والنهاية وغيره . (

دوهم بيان په دې اړه دئ چې د محمد نوم پر ده مبارک (صلى الله عليه وسلم) باندې چا کيښودئ ؟

په دې باره کښې هم د سِيرَ د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرګنديږي :

يو قول دادئ چې کله چې دَی د خپلې مبارکې مور په نس کښې ؤ نو ودې مبارکې ته په خوب کښې وويل سول چې کله چې دې دغه کوچنئ پيدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښېږده ، لکه چې په تيرو برخو کښې ددغه خوب مفصل ذکر تير سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نيکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات وليدل نو په دې سبب يې پر ده باندي د محمد نوم کيښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستايل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دريم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کيښودئ چي ده يو وخت خوب وليدئ چي د سپينو زرو يو ځنځير دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځير يو طرف په اسمان کښي وي بل طرف يې په مشرق کښي وي او بل طرف يې په مغرب کښي وي ، بيا دغه ځنځير ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نيسي ، بيا ده مبارک ددغه خوب بيان و يو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهيدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پيدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاينه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کيښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پيغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کيدو پوري هيڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځينو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کيښودئ جي دوی له يهودو څخه دا خبره په وار وار اوريدله چي د اخيري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پيدا کيږي به هم په قريشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډير خصوصيتونه لري :

اول خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول ميم يې د انسان د سر په ډول دئ او حاء يې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم ميم يې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال يې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قديم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم وليکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسړي ته کيږي .

دوهم خصوصيت يې دادئ چي (العياذ بالله) د قيامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دريم خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په يوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عــليه لـــــلنبوةِ خـــــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلـــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الى اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشــــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّــه فذوالعرش محمودٌ و هذا مـــحمدٌ

څلرم خصوصيت يې چې پر ډېرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چې ابن عساکر له کعب الأحبار څخه روايت کړئ دئ چې حضرت آدم (عليه السلام) و خپل څوی شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چې : � اې څوی کيه ته به له ما وروسته ځما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوی او په پرهيزگاري سره سنبال کړه او هر وخت چې الله (جل جلاله) ذکر کوې نو د محمد نوم هم ورسره ذکر کوه ؛ ځکه چې بېشکه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليکلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وگرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو کښي ونه ليدئ چې د محمد نوم دي هلته نه وي ليکل سوئ ، دارنگه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر ځيگرو باندي ليکلئ وليدئ ، دارنگه مي د طوبی د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليکل سوئ وليدئ ، دارنگه مي د سدرة المنتهی ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارک نوم ليکلئ وليدئ او دارنگه مي د هري پرشتې پر تندي باندي دغه نوم ليکل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارک نوم ډېر يادوه ؛ ځکه چې ملايکي او پرشتې يې په خپلو ټولو وختو کښي يادوي . �

پنځم : په شفا کښي راغلي دي چې پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليکله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسی (عليه السلام) په کتابت سره دا توري ليکلي وو :� بسمک اللهم ! جاَءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، کتبه موسی بن عمران . �

)کذا ذکره ابن ظفرفي البِـشـَر عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت کړئ دئ چې د هند د بحر په يوه جزيره کښي موږ يو ډېر پاکيزه او ډېر خوشبويه تک سور گل وليدئ چې په سپين خطه سره پر ده باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليکنه سره) :� لا إله الاالله مـــحمد رسول الله � او دارنگه مو يو سپين گل وليدئ چې په ژړ رنگ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الى جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنئ و زيږيدئ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوئ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوئ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکئ لري ، کله چي دغه پوستکئ مات کړ سي نو يوه پېچله سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الـــــلــــــه محــــمـــد رسول الله

او خلګ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أُبلّي � په نهر کښي کښي مي د ماهيانو ښکار کاوئ ، نو مي داسي يو ماهئ ونيوئ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلئ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلئ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهئ مي بيرته و اوبو ته پريښودئ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنګ د محمد نوم باندي ليکلئ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړئ دئ چي په يوه جزېره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډېر واضح کتابت سره په سره رنګ (يعني په فطري ډول) درې ليکي خط ليکل سوئ دئ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپيغمبر د تولد اود زوکړې په اړه دیهودیانوپیشگویې ګاني اودده مبارک له زوکړې سره سم وخلګوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخیري پیغمبر تولداوزوکړه وسوه بیان درته کوم .

)۱ : (ابن سعد ، أبونعیم او ابن عساکر له أبي نمله څخه روایت کړې دئ چي ده فرمایلي دي چي د بني قریظه یهودو به د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیان پخپلو کتابو کي ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنګه بې و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعلیم ورکاوه او دده صفتونه بې ورایزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ویل چي هجرت دده به و موږ ته او مدینې منوري ته کیږي ، خو کله چي د إسلام پیغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترګو ولیدئ نو له ده مبارک سره یې حسد او کین شروع کړ او بغاوت یې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

)۲ : (همدارنګه ابن سعد او أبو نعیم له إبن عباس څخه روایت کړې دئ چي د � قریظه ، نضیر، فدک او خیبر � یهودانو ټولو د إسلام پیغمبر ړومبئ له دې څخه لا پیژندئ چي دَی مبارک مبعوث کیدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چي دَی مبارک به و مدینې منوري ته په هجرت راځي ، بیا کله چي دَی مبارک وزیږیدئ نو د یهودو ټولو علماؤ وویل چي په نن شپه کي أحمد (یعني اخیري نبي) و زیږیدئ ، او د هغه معلومات له مخي چي دوی د علمِ نجوم له لاري درلودئ پر دغه خبره باندي یې و خلګو ته دا دلیل پیش کړ چي نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چي د اخیري پیغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چي دغه ستورئ به راخیږي ، بیا چي کله د إسلام پیغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د یهودو علماؤ دده له نبي کیدلو څخه هم و خلګو ته اطلاع ورکړه (إنتهی مع توضیح و إختصار) .

تنبیه :

محترمو مسلمانانو ! یو قسم ډیر تک سور ستورئ دئ ، چي په یهودو کښې دا خبره مشهوره وه چي دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کیږي چي یا د یوه نبي تولد وکړ سي او یا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پیغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د یهودو علماؤ ولیدئ او دده مبارک له نبي کیدو سره سم یې هم دغه ستورئ ولیدئ ، نو ځکه دوی و خلګو ته وویل چي دغه ستورئ خو د یوه نبي د تولد یا د هغه د نبي کیدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کیږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هیڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زیږیدلئ دئ یا نبي سوئ دئ .

)کذا أخرج أبو نعیم من طریق أبو سعید الخدري في حدیث طویل مع وضاحة . (

)۳ : (همدارنگه ابن عساکر او أبو نعیم له حضرت أبوهریره څخه روایت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائیلو باندي حمله وکړه او دوی یې تار پتار کړل نو ځیني یهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � یسرب � ته راغلل کوم چي د مدینې منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتگ یې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخیري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (علیه الصلوة والسلام) په باره کښي توصیې کولې او په دې باب یې ډیر تاکید ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي ولیدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري یې کوی .

)۴ : (همدارنگه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روایت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمایلي دي چي �بخت نصر� یو وخت یو داسي شانداره او د عظمت والا خوب ولیدئ چي دَی یې په ډیره ویره کي واقع کړ ، بیا کله چي له خوب څخه رابیدار سو نو خوب ورڅخه هیر سو (یعني دونه قدر خو یې پیاد ؤ چي ما یو ډیر د عظمت والا خوب ولیدي ، خو تفصیل د خوب ورڅخه هیر سو) نو یې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشویش او دخوب د لیدلو ذکر یې ورته وکړ او له دوی څخه یې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وویل چي ته ستا خوب و موږ ته بیان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وویل چي خوب خو راڅخه هیر سوئ دئ ، هغوی ورته وویل چي بیا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبیر یې درکړو ، بیا بخت نصر حضرت دانیال (علیه السلام) کوم چي په اسیرانو کښي د یهودو یې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانیال و ده ته دده لیدل سوئ خوب توري په توري ورپیاد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته یې وویل چي تا په خوب کي یو لوی بت ولیدئ چي دواړي پښې یې په ځمکه کښي وي او سر یې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابین یې د سپینو زرو ؤ او لاندي حصه یې تر ځنگنو پوري دژیړو یا د پتلو وه او لینگي یې د وسپنو وه او دواړي پښې یې د کودریو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په یوه ډبره وویشتئ او داسي یې میده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپین زر او ژړ او کودري ټول سره گډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خٍیال کښي دا خبره دروگرځیدله چي که ټول انسانان او پیرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپین زر او دغه ژړ او اوسپینه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنگه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وویشتل سو نو ودي لیدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غځېږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډېري ټول مخ د مځکي ونيوئ ، نو تاچي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوى له اسمانه او له دغي ډېري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي ښېشكه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنى څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي كوم بُت چي تا په خوب كښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زمانې يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او كومه ډېره چي تا په خوب كښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالى له دين څخه چي په اخير د زمانې كښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دي ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وگرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مخ د مځکي به ونيسي لکه څنگه چي تا دغه ډېره په خوب كښي وليدله چي مخ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)كذافي الخصائص الكبرى للسيوطي . (

)٥ : (همدارنگه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت کړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا كوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اې الله ! مبعوث كړه ومونږ ته دغه نبي (يعني كوم چي تا يې وعده په تورات كښي راسره كړېده چي حضرت محمد [صلى الله عليه وسلم] دئ) چي حكم او فيصله وكړي څمونږ او د نورو خلگو په منځ كښي .

)٦ : (همدارنگه حاكم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت كړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبيلې سره جنگ سو بيا په جنگ كښي د خيبر يهود له شكست سره مخامخ سول ، نو دوی په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألکَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په بركت دوی د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي كله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوی كفر غوره كړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارك آيت نازل كړ : � و كانو من قبلُ يستفتحون ...الى اخر الآية. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربيع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله عليه وآله وصحبه وسلم) د ميلاد او دده مبارک له تولد سره مقارن يا دمخه يا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشآءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د وفات او له دنيا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښې د تمهيد په ډول د يوه مطلب بيانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متيقن ډول څرګنده ده چي دنيا او د دنيا هر څه بقآء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصيبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدايي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخير ختميدونکئ دئ .

نظــــــــــم:

کنج امان نيست درين خاکدان

مغز وفا نيست درين استخوان

آنچه درين مآئدء خرګه ايست

کاسهء آلوده و دستِ تهيست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو ګفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پيوسته دي ، راحت ددې دنيا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي يې مصاحبه د غم ده ، مسرت يې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني يې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، ترياق يې بې زهرو نسته ، اخلاص يې بې نفاقه نسته ، وصال يې له افتراق سره تړلئ دئ ، وفا يې له بې وفايي سره مخلوطه ده ، قوت يې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظــــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار يست

خرابــي از پي هر نوبـــهار يست

وصال غنچه بې خار جفا نيست

چراغ لالــه بې بادِ فنــــا نيست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــمايد خـــار با او ست

گر از وَی لطف جويي قهر يابي

و گر ترياق خــواهي زهر يابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندي داسي د وير او د درد ږغونه کوي چي:

کل مخــلوق سيــموت

يعني هر مخلوق ژرده چي مړ به سي.

هر سهار د الهـــي دربار داعيان داسي له مشقت او ارمان څخه ډک اواز و مخلوق ته کوي چي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و كل مـــرزوق ســيفوت

يعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سی!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بينكم � د مضمون مصداق دي نه وي ګرځيدلئ !!!

کوم دوه ياران دي چي اخير دي اواز د � هذا فراق بيني و بينک � نه وي اوريدلئ!!!

کومي سترګي دي چي د � کل شئ هـــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن عليهـــا فانٍ � هيبتناک ګرد او غبار دي پر دوی باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أميران دي ، که سلاطين دي او که وزيران او منشيان دي ، دارنګه که غني دئ که فقير ، که صغير دئ که کبير ، که ځوان دئ که سپين ږيرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښيار او قوي دئ او که سفيه او ضعيف دئ ، وضيع او شريف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر يوه پخپل نوبت سره د مرګ سرړي او تودږ تيري کړي او تيروي يې .

بيـــــت:

دربارګاه حشر چي سلطان چي بينوا

بر آستان مرګ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنيا کښي يو چا بقا درلودلائ نو رسولان او نبيان به په دنيا کښي پاته وائ ، بيا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډير نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلی الله عليه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنيا دده په توسط پيدا کړېده ، خو مګر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهــي لوري څخه په قرآن کريم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ ميتٌ و إنهــم ميتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِكَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنګه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنکريم کښي پر ټولو خلګو باندي دا ړغ کړئ دئ چي : � قل يتوفکم ملک الموت الذي وُکلَ بکم . �

رباعــــــي:

ګيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر ګذشتګان

ليکن کسي که ګوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرګ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسیر اودتاریخ ذکرکړیدي چي دهجرت په لسم کال چي پیغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکې مکرمي ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پیغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ایت نازل کړسو

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتي ورضیت لکم الاسلام دیناً .

یعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دین ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حیث ددین.

داسلام پیغمبر ددغه ایت مبارک له مضمون څخه دانتیجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنیا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدې سوئ دئ ، هو! دایوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسیږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بیت :

چوافتاب به نصف النهار یافت کمال

مقرر است که رویي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسیرفرمایلي دي چي داسلام پیغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي یې ودوی ته ویله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمایل چي دحج مناسک له ما څخه په صحیح صورت زده کړی ، ښایي چي له دغه کال څخه ورسته به بیازه اوتاسي نه سره ووینو ، اوهمدارنګه یې ورته وفرمایل چي اې اصحابو ! دقیامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کیږي چي :

محمد صلی الله علیه وسلم په تاسو کښي څنګه ژوند تیر کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه وایاست ؟ اصحابو کراموورته وفرمایل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقیامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډېره فوق العاده طریقه سره الهي امانت چي وظیفه درسالت اودپیغمبری ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصیحت حق په اعلی درجه ورپرځاۍ کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې څخه رحمة للعالمين رسول خپله مباركه سبابه ګوته داسمان وطرف ته پورته كړه اوبيرته يې دځمكې وطرف ته راوړله اوداسې يې وفرمايل چې : � اللهم اشهد اللهم اشهد � يعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (يعني ځما داصحابو پردغه ذكر كړه سوې وينا باندې) وروسته له دې چې داسلام پيغمبر د حج له سفرڅخه دمديني منورې پرطرف راروان سو اوو �غدير خم � ته كوم چې دجحفې په علاقه كښې واقع يوځاى دئ راورسيدئ ، دماپښين دلمانځه او ل وخت ؤ داسلام پيغمبر سره له اصحابو كرامو په همدغه اول وخت كښې دماپښين لمونځ اداكړ ، بيايې واصحابو ته خپل مبارک مخ ورورګرځاوه اوداسې يې ورته وفرمايل : � الست اولى بالمومنين من انفسهم �

يعني ايا نه يم زه ډيرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو څخه ددوی ؟

ټولو اصحابو ورته وويل : � بلى يارسول الله � !

يعني هو ! اې دخداې رسوله ! بيشكه ته په موږ سره ترموږ ډير حقدارېې .

الله جل جلاله په قران كريم كښې فرمايلي دي : � النبي اولى با لمؤمنين من انفسهم)� يعني نبي حضرت محمد (صلى الله عليه واله وصحبه وسلم) ډير لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوی ، وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي تر لاس ونيوئ او وې فرمايل :� د هر چاچې زه مولا يم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بيا يې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوې وكړې :

اللهم وال من والاه

يعني اې الله دوست ولره هغه څوک چې حضرت علي د ځان دوست ګڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چې علي د خپل ځان دښمن ګڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او كومک بند كړه له هغه چا څخه چې له علي څخه خپل كومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وكړه د هغه چا چې مدت كوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی وي .

د إسلام دوهم خليفه و حضرت علي ته وفرمايل : � بخ بخ يا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا كل مؤمن و مؤمنة � .

يعني خوشحالي دي وي تا لره اې د أبوطالب ځويه ! ځکه وګرځيدلې ته مولا د هر مؤمن او د هري مؤمني .

نظم:

هر که را هست با علي کينه

درسخن حاجت دراز ي نيست

نيست در دستش آستين پدر

دامن مادرش نيمازي نيست

بيا وروسته د إسلام پيغمبر و خلګو ته وفرمايل چي داسي معلوميږي چي زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ يم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتيانو پوه سئ ! چي ما ستاسي په منځ کښي دوه ډير لوی شيان پريښودل او يو په دغو دوو کښي له هغه بل څخه ډير لوی دئ : اول قرآنکريم ، دوهم أهل بيت ځما ، نو تاسي فکر کوئ ا احتياط کوئ په دې کښي چي وروسته له ما څخه به له دغو دوو شيانو سره څه قسم سلوک کوئ ؟ او ددغو دوو شيانو د حقوقو رعايت به په څه کيفيت او ډول سره کوئ ، او دغه دوه شيان يو له هغه بله تر هغه پوري نه سره جلا کيږي چي د حوض کوثر پر غاړه وماته رارسيږي .

البته ډيرو امتيانو د إسلام د پيغمبر دغه مبارک هدايت داسي نظرانداره کړ چي اضافه يې تصور هم نسي کيدلائ ، له أهل بيتو سره د جفاکارۍ او د بې التفاتۍ يوه لويه نمونه � يزيد� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اې بجاي تو من وفا کرده

تومکافات آن جفاکرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاکرده

بوده بيګانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناکرده

درمکافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا کرده

آن حسين که جبرئيل اورا

هر کجاديده مرحبا کرده

فاطمه ازبراېي تربيتش

صد سحراګاه ربنا کرده

او دارنګه د إسلام د پيغمبر ډېرو امتيانو بيا دده مبارک ذکر سوئ وصيت د قرآنکريم په باره کښې داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکريم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکريم خلاف دي ، د قرآنکريم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پيغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلومېږي چي الله پاک ماته خبرداري راکوي چي له دې دنيا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئيل په جواب کښي د إسلام و پيغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولی � يعني اې د خداي محترم رسوله ! له دنيا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښې ستا دپاره هيڅ د پريشانۍ او د تشويش ځای نسته ؛ ځکه چي قسم په خدای دئ چي خامخا آخرت ستا دپاره ډير بهتر دئ له دنيا څخه !

د إسلام پيغمبر ددغه مبارک سورت له نازليدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښې له اندازې څخه زيات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ويلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحيم. �

څرنګه چي أصحاب کرامو د إسلام د پيغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډيري اوريدلې نو يې وده مبارک ته عرض وکړ چي يا رسول الله ! څه وجه ده چي دغه کلمې ډيري وايې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښې وفرمايل چي اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللئ يم (يعني له دنيا څخه رحلت کونکئ يم) په دغه حال کښې د إسلام پيغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وويل چي اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرګ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هيڅ غم نسته ؛ ځکه په يقيني ډول الله پاک و تاته ګذشته او آينده ټول دربخښلي دي ، لکه چي الله پاک فرمايلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبينًا لِيَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پيغمبر په جواب کښې و خپلو أصحابو ته وفرمايل چي اې أصحابو ! د مرګ سختي او د قبر تنګي او د لحد تاريکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قيامت ټول راتلونکي دي ، نو ځه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدايت او ارشاد ؤ و أمتيانو ته ، ورنه د إسلام پيغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) يوه مياشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالى عنها) په کور کښې سره راجمع کړل ، کله چي دده مبارک نظر پر خپلو ګرانو أصحابو باندي ولويدئ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي يې تر سترګو مبارګو اوښکي راوبهيدلې .

نظم :

وداع يار و ديارم چو بگذرد بخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته يې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي يې وفرمايل : � مرحبًا بکم و حياكمُ اللهُ بالسلام جمعکم الله رحمَکم الله ، حفظکم الله ، جبرَکم الله ، نصرکمُ الله ، رفعَکم الله ، وفقکم الله ، قبِلَکم الله ، آواکم الله ، وقاکم الله ، سلمکم الله ، رزقکم الله . �

بيا يې و أصحابو ته په نصيحت شروح وکړه او ورته وې فرمايل چي زه وتاسي وصيت کوم په تقوی او پرهيزگاري سره او په دې سره چي هميشه به له الله (جل جلال) څخه ويرېږئ او تاسي پر الله تعالی سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ويروم ، اې أصحابو ! بايد چي د الله (جل جلاله) پر بندګانو باندي کبر او لويي ونکړئ او په ښارو او علاقو کښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړئ ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمايلي دي چي سرائ د آخرت (يعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوئ نه غواړي چي په مځکه کښي تکبر او لويي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغيان په مځکه کښي وکړي ، او نيک أنجام خاص متقيانو لره دئ .

أصحابِ کرامو چي کله د إسلام د پيغمبر دغه مبارکي کلمې واوريدلې نو دا يې ورڅخه وفهموله چي لکه چي دَی مبارک له موږ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتيږي او دغه ټول تاکيدات او مبالغې چي پخپله مبارکه توصيه کښي يې کوي دا پر دې باندي دلالت کوي چي سفر د آخرت يې رانژدې سوئ دئ او هغه وخت بيخي ژر راتلونکئ دئ چي دَی مبارک به و خدائ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفيق أعلی ته روانيږي ، نو يې وده مبارک ته وويل چي يا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک درکوي ؟

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چي ځما په أهل بيت کښي هغه څوک چي و ماته ډير نژدې دئ هغه به غسل راکوي .

بيا أصحاب کرامو ورته وويل چي اې د خدائ رسوله ! ستا کفن به له کومو جامو څخه درکوو ؟

ده مبارک ورته وفرمايل چي ځما کفن يا له دغو جامو څخه راکۍ کومي چي مي أغوستي دي ، يا له مصري او يا يمني جامو څخه کفن راکۍ او يا له يو بل قسم سفينو جامو څخه کفن راکۍ .

بيا أصحابو ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره کيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښې ټول أصحاب کرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پیغمبر هم وژړل ، او و دوی ته یې و فرمایل چي صبر کوئ او بې تابي مه کوئ ، الله (جل جلاله) دي پر تاسي باندي رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دي ستاسي ګناوي دروبخښي او الله پاک دي ستاسي د پیغمبر له طرفه و تاسي ته د خیر جزا او بدله درکړي ، کله چي ماته غسل او کفن راکړئ نو بیا ما پر جنازه باندي کښېږدئ او بیا مي په دغه کور کښې د قبر پر غاړه باندي پر جنازه باندي پرېږدئ او یو ځل ټول دباندي راځخه ولاړ سئ او په دې پوه سئ چي اول څوک چي ځما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به ځما دوست حضرت جبریل وي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت میکاییل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافیل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ملک الموت سره له یوې ډلي د ملائکو ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به تاسي ډله ډله راځئ او ځما د جنازې لمونځ به ادا کوئ ، اول به ځما د أهل بیت نارینه انسانان ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ځما د أهل بیت ښځي او زناني ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بیا پاته أصحاب ځما ، ځما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بیا أصحابو عرض ورته وکړ چي یا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پیغمبر وفرمایل چي ځما أهل بیت سره له یوې ډلي د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چي تاسي به دغه ملائکي نه وینئ او دوی به تاسي ویني ، بیا د إسلام پیغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خیر او نیکي سره یاد کړل او بیا یې ورته وفرمایل چي و هغه أصحابو ځما ته ځما سلام ورسوئ کوم چي له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلګو ته ځما سلام ورسوئ چي د قیامت تر ورځي پوري راتلونکي دي او ځما د دین پیروي کوي .

بیت :

روزي که زتو سلام باشد ما ر ا

آن روز فلک غلام باشد ما را

اې د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مخلصو امتیانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسي ته خپل سلامونه ورکړیدي او اوس ما له همدغي ورکړي څخه و تاسي ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پیغمبر د سلام جواب عقیدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا باید ورکړئ ، په دې ډول چي خپل ایمان او عقیده برابره کړئ او خپل أخلاق برابر کړئ او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحیح وکړئ او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له میني څخه ډک د خپل پیغمبر د سلامو په جواب کښې د :

و علیـــــــک الســـــــــلام یا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسئ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دې چې د إسلام پيغمبر و خپلو مباركو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصيت وكړ ، نو په دې فكر كې سو چې كله به هغه وخت راسي چې ددې دنيا فاني ورځې د عمر ځما و پاۍ ته ورسيږي او پر نفس مطمئنه ځما باندې له الهي دربار څخه ددې زيرۍ وسي چې :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر څو چې د هجرت يوولسم كال راغۍ ، د هجرت يوولسم كال ۋ د صفري د مياشتي ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چې د اسلام پيغمبر د � بقيع � و قبرستان ته تشريف يووړۍ .

حضرت أبومويههبه فرمايلي دي چې په دغه شپه كښي زه د نبي (صلی الله عليه وسلم) ملګرۍ وم ، د إسلام پيغمبر د بقيع د مقبرې و مردګانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا كوله او تر داسي حده پوري يې و دغو مردګانو د خير دعا وكړه چې ما له ځانه سره دا وويل چې كاشكي زه هم د دغه ګورستان له مردګانو څخه يو مرده واۍ چې د خداۍ د رسول په داسي باركه دعا سره مشرف سوۍ واۍ ، ورسته حضرت رسول أكرم(صلی الله عليه وسلم) و ماته وكتل او وې ويل چې اې ابومويههبه ! چې ددغي دنيا ټولي خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندي كړې او ماته يې اختيار راكړ چې په دنيا كښي باقي پاته سم او وروسته بيا و جنت ته ورسم او د الله تعالی ديدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وكړم ، او كه له دنيا څخه رحلت وكړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو مويههبه وايي چې ما ورته وويل چې اې د خداۍ رسوله ! ځما مور او پلار دي تر تا قربان وي ددې دنيا خزانې او بقاء په دې دنيا كښي چې وروسته بيا و جنت ته ورسې غوره كړه ! ده مبارک راته وفرمايل چې نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنيا پر خزانو او په دنيا كښي تر باقي پاته كيدو غوره كړ .

روايت دۍ چې د إسلام پيغمبر په دې سره مأمور سو چې وبقيع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقيع ته د مغفرت دعا وكړي ، نو د إسلام پيغمبر همدغسي وكړل او بيرته راغۍ او بيده سو ، بيا ورته وويل سو چې و بقيع ته ولاړ سه او دپاره د مردګانو د بقيع دعا د مغفرت وكړه ، بيا دَی مبارک ولاړۍ او ودوی ته يې د مغفرت دعا وكړه بيرته راغلۍ ، بيا چې ده مبارک يو څه ارام كاوه بيا ورته وويل سول (يعني له الهي لوري څخه) چې ولاړسه د أحد د شهيدانو لپاره دعا وكړه ، بيا ده مبارک همغسي وكړل ، بله ورځ و جناب نبي كريم (صلی الله عليه وسلم) ته د سر درد ورسيدۍ سر مبارک يې په يوه ټوكر وتړۍ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د ميمونې (رضي الله عنها) وه ، كله چې يې مرض مبارک ډير سخت سو نو ټولي بي بي ګاني يې د ميمونې په كور كښي سره راجمع سولې ، د إسلام پيغمبر په ډير تكرار سره ددغو تورو ويل شروع كړل چې : � أينَ أنا غدًا ؟ � يعني صبا به زه په تاسي بي بي ګانو كښي د كومي يوې په كور كښي يم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي ګانو ته وويل چې پيغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې ښځه چي د يوې بي بي له کور ښځه د بلي بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوئ ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور ښځه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ښکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي ګاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و ده ه مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبي په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کيښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ ګرم ؤ چي ځما لاس تحمل د هغه حرارت نسواىٔ کولاىٔ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي ځما دي په هغه خدائ قسم وي چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو ښځه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مګر الله تعالى په دغه تکليف سره له ده ښځه دده ګناوي داسي رژوي لکه ښنګه چي يوه درخته خپلي پاڼي تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالى عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبي سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبيآؤ په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه ښنګه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبيآء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه ښنګه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهى) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالى له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او ربړ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز برايي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حيوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن برآء مور (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي د إسلام و پيغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ويل چي يا رسول الله ! د هيچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده ليدلې لکه څرنگه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډير زيات دئ ، بيا يې راته وفرمايل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلگ څه وايي ؟

ماورته وويل چي خلگ وايي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبياؤ باندي مسلط نه گرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شيطان له همزاتو څخه پيدا کيږي او شيطان پر ما باندي هيڅ تسلط نسي پيدا کولاۍ ، مگر څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځويه سره مي په خيبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدريج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کيدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسيدئ چي اوس څما د ژوند او د حيات رگونه راپرې کړي .

علمآؤ فرمايلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پيغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وگرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړيدي چي په دې کښي يو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پيغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسين بيا د برچې او د تيغ په ذريعه په شهادت ورسيدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون بباريد دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سير ذكر كړيدي چي حضرت رسول أكرم (صلى الله عليه وسلم) څوارلس ورځي بيماره ؤ او په دغو ورځو كښي مختلفي واقعې او پيښي منځته راغلې چي يوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غيرهما په حواله دلته درته ذكر كوم .

اوله پېښه داوه چي په صحيح روايت سره له حضرت عآئشې څخه روايت سوئ دئ چي دې مباركي فرمايلي دي چي د حسنِ سيرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه كښي د سكينې او د وقار په اعتبار و رسول (عليه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوك ندئ ليدلئ ، كله چي به فاطمه د خپل پلار نبي كريم (صلى الله عليه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سروركائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مباركه بې په خپله مباركه خوله مچ كړه او پر خپل ځائ بې كښېنوله او كله چي به د إسلام پيغمبر ددې و كور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارك سره همدغه ډول كول .

دمرض موت په جريان كښي د إسلام پيغمبر و فاطمې ته يو څوك وليږئ او را وې غوښتله ، نو كله چي فاطمه راغله ده مبارك مرحبا ورته وويله او له خپل بغل سره يې كښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته يې په خفي ډول ودې ته يو څه وويل ، دې وژړل ، بل وار يې بيا يو څه ورته وويل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمايي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بيا د خندا او د مبارک (صلى الله عليه وسلم) د خفيه خبري په اړه پوښتنه وكړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته كوم جواب ورنكړ ، په وروسته وختو كښي يې بيا دغه راز ودې ته ښكاره كړ او ورته وې ويل چي د إسلام پيغمبر اول ځل و ماته وويل چي په تيرو كلو كښي به حضرت جبرئيل د قرآنكريم د درس دپاره وماته په كال كښي يو ځل راتلئ او سږكال دوه ځله راغلئ ، نو زه فكر كوم چي لكه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه كښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مينه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنيا څخه به زه ولاړ سم نو دغه يو څو ورځي ځما صحبت غنيمت وګڼه تر څو چي دې طاقت وي له ما څخه مه جلا كيږه ، فاطمه فرمايي چي له اوريدلو ددې خبري څخه په ډير وحشت كښي ولويدم او تر ستركو مي اوښكي راجاري سوې او ومي ژړل ، كله چي خپل مهربانه پلار پيغمبر د إسلام ځما حال وليدئ نو بيا يې و خپل ځان ته ښه ورنژدې كړم او په پټه يې راته وويل چي اې لوري ! غم مه كوه زه پر تا باندي د خوشحالۍ او مسرت دوه زيري كوم :

اول : زيرئ دادئ چي په جنت كښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره يې ، دوهم : زيرئ دادئ چي ځما په أهل بيت كښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسي راسې ، او بيا يې راته وويل چي اې فاطمې ! جبريل و ماته وويل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښي به يوه داسي ښځه وي چي دونه ډيره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چي به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم بايد تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پيغمبر دا خبر څکه و فاطمې ته وکړه چي له داسي پلار څخه د فاطمې غوندي لور محرومه کيدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چي د کوم غم او درد توقع کيدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پيغمبر قبل الوقوع لا و خپلي مبارکي لور ته د صبر او د برداشت تلقين ورکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اينها که را بود

او دوهمه واقعه دا پېښه سوه چي کله چي د رحمة اللعالمين پيغمبر مرض بيخي شديد او سخت سو نو ده مبارک و فرمايل چي اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسي حال کښي چي سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندي توئ کړئ ښايي چي بدن مي يو څه سپک سي او دباندي ورووزم او وخلگو ته وصيت وکړم.

وروسته له دې چي د اسلام د پيغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته يو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندي راووتئ او له أصحاب کرامو سره يې لمونځ وکړ او بيا يې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا يې وويله او د أحد د شهيدانو دپاره يې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته يې وفرمايل چي د مدينې منوري أنصار ځما د سِر خلگ دي ، زه و دوی ته په هجرت راغلئ يم او دوی وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوی د نيکانو به عزت کوی او د دوی تر بديو به ورتيريږی ماسوی له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنگه يې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب يې و مهاجرو ته توصيه او سپارښ وکړ او على الخصوص يې د قريشو په باره کښي خبري وکړي.

همدارنگه روايت دئ چي د مرض په ورځو کښي د إسلام پيغمبر په داسي حال کښي چي فضل بن عباس تر لاس نيولئ ؤ او سر مبارک يې په يوه ټوکر ترلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندي کښينستئ او و حضرت بلال ته يې وفرمايل چي پر خلگو باندي ږغ وکړه چي ټول سره راسي چي زه خپل اخيري وصيت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدينې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلگ و مسجد نبوي ته راغلل ، بيا د إسلام پيغمبر په يوې ډيرې تاثير ناکې او بليغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته يې وفرمايل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس اوس زه خپل ځان داسې وينم چې تاسې له ما څخه جلا سوې ياست او زه له تاسې څخه جلا سوئ يم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کيږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کيږئ ، اې خلګو ! هيڅ داسې پيغمبر و دنيا ته ندئ راغلئ چې په دنيا کښې دې هميشه پاته سوئ وي (يعني ماسوى له حضرت عيسى او له ځينو نورو پيغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنيا کښې هستوګه نلري) نو زه به څنګه په دنيا کښې هميشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآء اشتياق پيدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پيغمبر يو حديث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئه . �

او همدارنګه يې و أصحابو ته وفرمايل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنګه پيغمبر وم ؟ ايا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ايا (يعني په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندي مات سوي ؟ ايا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وينو ندئ سور سوئ ؟ ايا قسم قسم تکليفونه مې ندي کش کړي ؟ ايا د خپل قوم د جاهلانو سختې مې ندي زغملي ؟ ايا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندي تړلي ؟ !!

أصحابو ورته وويل چې يا رسول الله ! په تحقيق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکليفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفيل موږ د پيړيو پيړيو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پيدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزيلو او خبيثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدائ رسوله ! ستا په برکت ځمونږ له منځو څخه د پیړیو پیړیو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی مونږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دي و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نیکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي و تاسي دي هم الله پاک د خیر جزا درکړي (یعني ددې په بدل کښي چي ځما دعوت تاسي قبول کړ او مومنان سولاست او بیا مو په ډیره فوق العاده او بې مثاله طریقه سره ځما د ژوند تر اخیري نیټې پوري زندگي ځما په طاعت او فرمانبرداري کښي تیره کړه .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پیغمبر د إسلام (صلی الله علیه وسلم) بله واقعه دا وه چې حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پیغمبر مبارک شونډان ښوریدل ، حضرت أم سلمه فرمایي چې ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چې دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چې دَی یې وایي ، نو له ده مبارک څخه مي واوریدل چې داسي یې ویل :

اې پروردګاره ! څما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قیامت د ورځې حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بیا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چې اې د خدائ رسوله ! صحت مبارک دي څنګه دئ ، څه حال دي دئ ؟

ده مبارک راته وفرمایل چې اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ څکه نژدې ده چې بیا به څما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلئ او د إسلام و پیغمبر ته یې وفرمایل چې یا رسول الله په خوب کښي مي ولیدل چې یوه زغره مي اغوستې وې ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې اې علي ! هغه زغره زه یم چې ستا پناه ګاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سوئ دئ چې زه به له دنیا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکلیفونه و تاته ورسیږي ، نو باید چې ته تنګدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چې ووینې چې خلګ دنیا غوره کوي نو باید ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چې د قیامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره یو ځائ کیږې .

بیا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پیغمبر ته یې عرض وکړ چې یا رسول الله ! خوب مي لیدئ چې د قرآنکریم یوه ورقه راسره وې او له هغې ورقي څخه قرآنکریم وایم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پیغمبر د خپلي ګراني لور د خوب په جواب کښي وفرمایل چې اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چې نژدې ده چې ستا له سترګو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسین دواړه راغلل او وده مبارک ته یې وویل چې اې څموږ مبارک نیکه ! موږ دواړو یو ډول خوب لیدلئ دئ چې هغه دادئ چې یو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلګ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمایي چي د اسلام د پیغمبر له دغو تعبیرو څخه په أهل بیت ښځي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بیتو زړو د إسلام د پیغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابیدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنګه روایت دئ چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تر وفات درې ورځي له مخه حضرت جبریل (علیه السلام) د إسلام و پیغمر ته راغلئ او ورته وې ویل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وایي او زه یې وتاته راولیږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنګه یې ؟

دإسلام پیغمبر ورته وویل چي ځما حال دادئ چي پریشانه یم او دردمند او غمجن یم ، بله ورځ بیا جبریل ورته راغلئ او ذکر سوې خبر یې ورته وکړه ، د إسلام پیغمبر بیا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دریمه ورځ ملک الموت او یوه بله پرشته چي اسماعیل یې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرشتو باندي دغه اسماعیل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرشتو کښي د هري پرشتې بیا زر نوري پرشتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پیغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبریل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي عزرائیل ودروازې ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه يې له هیچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه ندہ غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هیچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل چي اې جبرئیله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائیل (علیه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت يې ادا کړ نو يې د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي الله پاک زه وتاته رالیږلئ یم او حکم يې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختیار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته يې یوسم او کې نه راکوي نو به زه بیرته ولاړ سم ، د إسلام پیغمبر د جبرئیل و طرفته وکتل ، جبرئیل ورته وویل چي الله تعالی ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پیغمبر وفرمایل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق یم او ملک الموت ته يې وویل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقیم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درین نشیمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حریف مجلس أنسي

دریغ باشد اگر تو درین مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو یا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډیر مفصل بیان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چي د إسلام دپيغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت يعني حضرت عزرائيل ته حکم وکړ چي ځما و حبيب حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډير خيال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پيغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئيل په لاس کښي يو خط هم ؤ ، بيا حضرت عزرائيل د يوه أعرابي او صحرايي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودريدئ او داسي يې وويل : السلام عليکم أهل بيت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بيا يې وويل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډيره ليري ځايه څخه راغلئ يم !

حضرت فاطمې ورته وويل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پيغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائيل دوهم ځل بيا اجازه وغوښتله ، بيا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دريم ځل حضرت عزرائيل بيا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هيبتناک اواز سره يې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پيغمبر په کور کښي وو له هيبت او ويري څخه ولړزيدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پيغمبر يو څه په هوښ کي راغلئ او سترګي مبارکي يې خلاصي کړې او وې فرمايل چي څه پيښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وويل چي يارسول الله ! يو نابلده سړئ چي په ډير هيبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، دري واره يې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پيش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نيسي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنيا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوګاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د يوه مجلس خلګ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان يتيمان او ښځي کونډياني ګرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کيلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصيږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر ديوال باندي و کور ته وراوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائيل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائيل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) و غيږې ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښې لیږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګي مبارکي پټي سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لوري هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښې داسي وويل :

چي اې پلاره ! څما روح دې تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلي مبارکي سترګي روڼي کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې څما لوري ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکي له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکي ورپاکولې او د خوشحالۍ خبري يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! څما و ګراني لور فاطمې ته څما په مفارقت او جدايي کښې صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکي ته وفرمايل چي کله چي څما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښې د اسلام د پيغمبر ټولي بي بي ګاني حاضري سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډير تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښېنستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پوري چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځائ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښې په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درګيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تپ سوز جګر باري ديګر درګيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښې راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښې داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاکاران د أمت څما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به څموږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به څموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غريبانو غمخور نبي ! اې د يتيمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګير پيغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت څنګه ولرم او بې له ليدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي څنګه تيروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې يار بودن مشکل است

غم ز حد بگذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون گشته را با خود ببرد

اې عزيزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روايت دئ چې څني له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکې ودروازې ته ولاړ ول ، کله چې د حسنينو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پيل وکړ ، د إسلام پيغمبر چې د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمايل چې پر خپل أمت باندې د رحم او د شفقت له وجې ژاړم چې ايا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومې درجې ته ورسيږي .

وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چې حضرت علي راغلئ نو د إسلام پيغمبر هغه وصيتونه و ده ته وکړل کوم چې دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمايلي دي چې په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پيغمبر وماته راوښودل چې له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندې خلاصې سوې .

وروسته حضرت عزرآئيل د اسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) و حضور ته تشريف راوړ ، وروسته له ويلو د السلام عليک أيهاالنبي ! څخه يې د الله تعالى و رسول ته عرض وکړ چې الله پاک پر تاباندې سلام وايي او وماته يې داسې حکم کړئ دئ چې ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چې ستا اجازه وي.

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چې اې ملک الموت ! تر هغه پورې ځما روح مه قبضوه چې ځما ورور جبريل راځي ، ملک الموت ورته وويل چې زه ستا په دې خبره کښې تابعدار يم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چې مالک نوميږي وفرمايل چې ځما د حبيب حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه يې د جنت و خازن ته چې رضوان نوميږي وويل چې د سيدالأنبياَء (صلى الله عليه وسلم) د مقدسې روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چي خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبیب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) صف صف ودریږی .

وروسته الله (جل شانه) و جبریل ته حکم وکړ چي د جنت یو دستمال درسره واخله او ځما و حبیب ته ځان ورسوه ، حضرت جبریل په ژړا ژړا د اسلام د پیغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرېښې ایښئ یم !

جبریل ورته وویل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالۍ خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبریل ورته وویل چي : � ان النیرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعین قد تزینت و الملائکة قد صففت بقدوم روحک. �

د اسلام پیغمبر و حضرت جبریل ته وفرمایل چي داخو ډیر نیک زیري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي پر ټولو انبیآؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتیان ورداخلیږي ، د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي تر دغه یو بل غټ د خوشحالۍ زیرئ راباندي وکړه !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! دا خبره فیصله سوېده چي د حشرګاه پر میدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ایښودل کیږي ،

د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي اې جبریله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټي خلاصي کړي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې مقتدی د انبیآؤ او د رسولانو ! راته ووایه د کوم شي په غم کښي یې او په کوم شي فکرمند یې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر لیري نکړ ؟

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددین زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي میاشتي روژې به چي زه نه یم په څه ډول دوی نیسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنیا کښي به الله پاک ستا امتیان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قیامت په ورځ به دونه امتیان ستا په لمن کښي الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پیغمبر وفرمایل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمین رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفیق الأعلی � الفاظ بې ویل .

چـــــي يـــــو ناخــــــاپه دده مبـــــــارک مطــــــــــهره روح قبــــــض کړه سوه او و عالـــــــم الوصال ته يـــې کــــــــوچ او ارتـــــــحال وکــــــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسید اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي این قفس درهم شکست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان میسوزد

وز فراق تو دل پیر و جوان میسوزد

این چه در دست کزو خون بجگر میریزد

وین چه سوزاست کزو جان و جها ن میسوزد

شــــرح این غـــــم چه نــــویسم که قلم میشکند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنگه د أصحاب کرامو غبرگون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنگه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښې انشآءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې ځنې خبرې چې دجناب سرور کائنات (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سویدي اوپه تیرو برخو کښې یې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته یاداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچې مي دتیري برخې په اخیرکښې وعده درسره کړې وه .

)١ : (خبر داده چې ځینوعلماوو ذکرکړیدي چې داسلام پیغمبر چې ومدیني منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسیدلئ د بغل درد ورعارض سو تر داسي اندازې پورې چې له دغه دردڅخه په تکلیف سو ، چې دیارلس لمونځونه یې په داسي ډول وکړل چې امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اوده مبارک به په ابوبکر پسې اقتداء کوله بیا دصفرې دمیاشتي په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت میموني رضي الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه ورولاړه سوه.

)٢ : (داسلام پیغمبر وحضرت بي بي عائشې ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چې دربیع الاول په میاشت کښې به زه له دې ددنیا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو یوازې الله (جل جلاله) خبر ؤ چې له اطلاع سره سم به څه قسم حالات ددې په زړه مسلط سوي وي.

)٣ : (دمر ض الموت په جریان کښې داسلام پیغمبر یووخت په تاکید سره داحکم وکړچې ابوبکرته وواياست چې وخلګوته لمونځ ورکړي یعنې زه دمرض دشدت په وجه ددې نه یم چې وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له دې کار څخه چې ده به په حضرت أبوبکر پسې د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چې ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله راایستلې ده چې أحق په خلافت سره د اسلام له پیغمبر څخه وروسته حضرت أبوبکر الصدیق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چې د ځنو ذکر به د بل بیان په ضمن کښې درته راسي علی أنوف أهل التشیوع.

)۴ : (د مرض موت په جریان کښې یو وخت د إسلام پیغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصیت په سلسله کښې وفرمایل چې اې ځما أصحابو ! اې ځما ورونو ! زه ستاسي په منځ کښې د پیغمبر په حیث واوسیدم او کومه وحي چې به حضرت جبریل (علیه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مي و تاسي ته ویله ، کوم څه چې حلال دي په هغه به مي أمر درته کاوئ او کوم څه چې حرام دي له هغه څخه به مي تاسي منع کولاست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتی ځینو علماؤ فرمایلي دي چې له ډیري نفستنګۍ څخه یې خپلې جامې څیرلې او پر خپلو سرو باندې یې خاوري اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې جريان کښي حضرت أبوبکر د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ؤ چي د حضرت عآئشې له سر څخه ټکرئ او پوړنئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پيغمبر وده ته د خوب معنى په دې ډول ورکړه چي کوم چا چي دغه خوب ليدلئ دئ معنى يې داده چي دده ځوم به له دې دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! ما هم نن شپه په دې ډول خوب وليدئ چي عدل مې مات او شکسته سي ، داسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چي زه له دې جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چي يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چي يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتې وي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چي زه رحلت وکړم نو د وحي سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مې په تيرو برخو کي درته ذکر کړئ دئ .

)٥ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) چي د ځکندن او د نزع په حال کښي کومي کلمې ويلې هغه په دې شرحه وي :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

)٦ : (چي د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) چي کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چي ده په دنيا کي کړېده نو هغه دا وه :

الله أكـــــبر كبيراً والحمدلله كـــثيراً و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي هغه : � الله أكبر � ؤ .

دا کلمې ده مبارک د شيرخورئ په وخت کښي ، هغه وخت وويلې چي حضرت حليمې سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښي � الرفيق الأعلى � وو .

)٧ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښي و خلګو ته په خطاب کښي وفرمايل چي له دې دنيا څخه ځما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دې په دنيا کښي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دې وخت کښې يوه نفر وويل چي اې د خداۍ رسوله ! ځما پر تا باندې درې درهمه باندي دي !

د اسلام پيغمبر وفرمايل چي زه د چا تكذيب نكوم او نه و چاته قسم وركوم ، دغه درې درهمه دي له كومه رويه پر ما باندي دي ؟

دغه سړي ورته وويل چي يو وخت يو مسكين تيريدۍ تا و ماته وويل چي درې درهمه ودغه مسكين ته وركه او بيا ما هغه درې درهمه وركړل ، مگر تا بيا وماته رانكړل !

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چي ودغه سړي ته درې درهمه وركړه .

په سيرَ كښې د امام شهيد ، امام اسماعيل خوارزمي او په � روضة الإسلام � كښې د قاضي سديدالدين راغلي دي چي په دغه مجلس كښې � عكاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! يوه خبره كوم پدې وجه چي تا په دې باره كښې چي كه د چا پر ما باندي كوم حق وي نو مطالبه دې وكړي ډير تكرار ، تاكيد او مبالغه وكړه كه داسي نه واۍ نو مادا خبره نه كوله ، هغه خبر داده چي د تبوك په غزا كښې تا په يوه غمچينه او تازيانه باندي � اوښه � وهله ناڅاپه هغه تازيانه پر ما باندي ولگېدله او زه ډير په تكليف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچينې د قصاص غوښتونكۍ يم!

په دغه وخت كښې هغه غمچينه د حضرت فاطمې په كور كښې پرته وه د اسلام پيغمبر دا غمچينه راوغوښتله او و عكاشه تې وويل چي تاته دي الله (جل جلاله) خير دركړي چي دا قصاص دي د آخرت وورځې ته پرېنښودۍ ؛ ځكه چي د قيامت په ورځ چي تمام پيغمبران او ملائكه او ټول انسانان دحشرگاه په ميدان كښې دالله تعالى په حضور كې حاضر وي نو په دغه وخت كښې چي يو څوک له يو چا څخه د خپل حق مطالبه كوي نو د هغه دپاره دا كار دډير لوی خجالت او د سختي شرمندگی سبب گرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دې وخت كښې ډيرو أصحابو په شمول د حسنينو و عكاشه ته احتياجونه او زاری وكړې چي د اسلام د پيغمبر په بدل كښې موږ سل سل غمچيني ووهه ! خو د إسلام له پيغمبر څخه له دغي غوښتني تير سه !

عكاشه د هيچا خبر ونه منله او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! تا چي زه په غمچينه ووهلم هغه وخت ځما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مباركه شا راته لوڅوې

د إسلام پيغمبر خپله مباركه شا ورته لوڅه كړه ، كله چي عكاشه دده مبارک پر مباركه شا باندي د نبوت مهر وليدۍ نو هغه يې مچ كړ او بيا يې د إسلام و پيغمبر ته عرض وكړ چي اې د خداۍ رسوله ! ځما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلكي ځما مقصد همدغه كار ؤ چي و مې كړ ، په دې سبب چي تا فرمايلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښي د إسلام پيغمبر وفرمايل چي د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه څخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چي رسوا به سم ؛ ځکه چي د دنيا فضيحت ډير اسانه کار دئ تر فضيحت د آخرت ، نو يو نفر ولاړ سو او وې ويل چي يا رسول الله ! درې درهمه د غنيمت له مال څخه ما په خيانت وړي دي چي هغه اوس ځما پر ذمه باندي دئ ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي دا خيانت دي ولي وکړ ؟

ده ورته وويل چي يا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چي دغه درې درهمه له دغه سړي څخه واخله .

بيا د اسلام پيغمبر وفرمايل چي په هر چا کښي که يو بد صفت موجود وي (يعني او له ځانه يې نسي ليري کولاۍ) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چي زه دعا ورته وکړم !

يو نفر ولاړ سو او وې ويل چي يا رسول الله ! په ما کښي درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چي دروغ ډير وايم ، دوهم دا چي فحش او بدګويي ډيره کوم ، دريم دا چي خوب ډير کوم!

د اسلام پيغمبر دعا ورته وکړه او وې فرمايل چي اې خدايه ! ددغه سړي صدق او رشتيا ويل نصيب کړه (يعني او فحش ګويي ورڅخه ليري کړه) او خوب يې کم کړه په دې ډول چي هر وخت دده زړه وغواړي رابيداره کيدلاۍ سي .

په دې وخت کښي يو بل نفر ولاړ سو او عرض يې وکړ چي اې د خداۍ رسوله ! په ما کښي دوه بد خويونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چي دروغ وايم ، دوهم بد خوی مي دادئ چي منافقت کوم!

د اسلام پيغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بيان کښي و موږ او تاسي ته دا درس او تعليم موجود دئ چي د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعايت وکړو او که ځموږ پر ذمه باندي د الله پاک يا د بنده حق پاته وي نو له هغه څخه په دنيا کښي لا په هغه طريقه ځان خلاص کړو کومه چي شريعت د له حقوقو څخه د خلاصوالي دپاره بيان کړېده ، خاص بيا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چي د بنده له حق څخه انسان په توبه سره هم نه خلاصيږي تر څو چي و هغه بنده ته يا حق ورونه رسوي يا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سآئرالأديان � کښي د � شامي � په حواله ذکر سويدي چي د يوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندي پاته ؤ نو ددې په بدل کښي به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يوه ثابت او مشهور حديث كښي راغلي دي چي د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) و أصحاب كرامو ته وفرمايل چي تاسي پوهيږئ چي ځما له أمت څخه مفلس كوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمايل چي مفلس خو هغه څوک دئ چي درهم او دينار نلري (يعني دنيا نلري) !

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل يعني چي مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چي د قيامت په ورځ راسي په داسي حال كښي چي لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه يې كړي وي خو له دې سره سره يې په دنيا كښي و يو چاته ښكنځل كړيوي ، د بل چا يې بيا مال خوړلئ وي ، دبل چا يې بيا په ناحقه وينه تويې كړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته وركړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځينو ثابتو رواياتو له مخي دا خبره لا هم سته چي كه دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بيا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)٨ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان كښي په مختلفو نوبتو و أصحاب كرامو ته قسم قسم نصيحتونه او وصيتونه وكړل ، چي ځني نمونې يې په تيرو برخو كښي وتاسي محترمو ته ذكر سوې ، له جملې د هغوی څخه يو نصيحت دده مبارک دا ؤ چي و أصحاب كرامو ته يې وفرمايل چي زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بيريږم چي تاسي به بيرته كفر او شرک غوره كړی ، مګر له دې څخه بيريږم چي و دنيا ته به رغبت وكړی او د دنيا په وجه به پخپل منځ كښي اختلافات او جنګونه شروع كړی .

لكه چي د اسلام پيغمبر فرمايلي دي : � حب الدنيا رأس كل خطيئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشينيی، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصيت وكړ او دغه مبارک آيت يې ورته تلاوت كړ : � و قرن في بيوتكن و لاتبرجن تبرج الجاهلية الأولى . �

)٩ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په مرض موت كښي و جبريل ته وفرمايل چي اې جبريله ! له ما څخه وروسته بيا به و ځمكي ته راكښته سې او كه يا ؟

جبرئيل ورته وويل چي له تا څخه وروسته به زه هيڅ وخت و ځمكي ته راكښته نه سم ، مګر لس واره راكښته كيږم چي لس ګوهره له دنياوالو څخه وړم .

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي هغه لس كوم ګوهرونه دي ؟

جبريل (عليه السلام) ورته وويل چي يا رسول الله ! اول وار چي له تا څخه وروسته و ځمكي ته راكښته سم نو د صبر ګوهر به له دنيا څخه يوسم چي بيا به په هيڅ درويش او فقير كښي (يعني او دارنګه په هيچا كښي) صبر كول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم ګوهر به له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به له هيچا سره شرم او حيا نسي پاته ، دريم وار چي راکښته سم نو ګوهر د محبت به له دنيا څخه پورته کړم چي هيچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به ګوهر د عدل او انصاف له دنيا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به ګوهر د برکت له دنيا څخه پورته کړم چي په دنيا کي به په هيڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به ګوهر دسخاوت پورته کړم چي هيڅوک به له فقيرانو سره خپلوي او ياري نکوي ، اوم وار به له دنيا څخه ګوهر د صدق او راستۍ پورته کړم چي هيڅوک به راست ګويه او صادق نسي پاته ، اتم وار به ګوهر د عمل په علم له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به ګوهر د برکت د قرآن مجيد له دنيا څخه پورته کړم ، بيا به د قيامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافيل به په شپېلۍ کښې پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعين .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې هم د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل څيني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چي په مرض موت کښې د اسلام پيغمبر يو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ويې فرمايل چي رنگ او يو کاغذ او ورقه راوړه چي ستا دپاره يو وصيت وليکم .

حضرت علي فرمايلي دي چي ما فکر وکړ چي داسي پيښه نسي چي زه قلم ، رنگ او کاغذ پيد اکوم او بيرته راځم د اسلام پيغمبر وفات کړئ وي ، نومې وده مبارک ته وويل چي يارسول الله ! هر وصيت چي کوې په خوله يې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هيريږي !

نو د اسلام پيغمبر وفرمايل چي : � الصلوات و ماملکت أيمانکم � و في رواية � الله الله في ما ملکت أيمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الينوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چي کله چي د إسلام د پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) مرض ډير سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چي يو خط او يوه عهدنامه وليکي ، نو يې و عبدالرحمن بن أبي بکر ته وويل چي يوه تخته راوړه چي زه د أبوبکر دپاره خط وليکم (يعني په دې باره کښې چي دَی به له ما څخه وروسته خليفه د اسلام وي چي د خلگو په منځ کښې اختلاف منځته رانسي) ځکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چي له أبوبکر څخه پرته دي بل څوک خليفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دليل نيسي پر دې باندي چي د اسلام له پيغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دريمه خبره داده چي چي په دوران کښې د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښې سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمايل چي ماته يو شئ راوړۍ چي زه وتاسي ته يو وصيت خپل وليکم چي وروسته له ما څخه بيا هيڅکله تاسي گمرهان نسۍ.

د أصحابو په منځ کښې د نظر اختلاف پيدا سو ، ځينو وويل چي بايد دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصيت د ليکني دپاره يوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځينو وويل چي د إسلام پيغمبر په تکليف دئ نو مناسب ندئ چي ورقه ورته راوړو او د وصيت په ليکلو سره تکليف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تايد کړه او وې ويل چي د الله پاک کتاب قرآن مجيد څموږ په منځ کښې موجود دئ او څموږ د هدايت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي يوې ډلي هم يو غلط سوچ او يو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا ځموږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �على رغم أنوف الشيعة .

څلرمه خبره داده چي د إسلام پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه ديناره درلودل چي له حضرت عائشې سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه ديناره و حضرت علي ته ورولېږل چي حضرت علي بيا دده مبارک له هدايت سره خيرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د يهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تيرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله اليهودَ والنصارى ، اتخذوا قبور أنبيآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بيتو د کور له يوه طرف څخه دا کلمې اوريدلې او په ظاهره هيڅوک دوی نه ليدئ : � السلام عليكم أهلَ البيت و رحمة الله وبركاته ، كل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور كم يومَ القيامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ويلې چي د إسلام د پيغمبر د أهل بيت تعزية او فاتحه خواني يې کوله.

همدارنگه يو غټ سړئ چي ډير سباحت يې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بيا يې و أصحابو ته وکتل او وې ويل چي بېشکه الله پاک له هر مصيبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پيدا کوي ، د الله تعالى و طرفته متوجه سی او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصيبت زده په حقيقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصيبت جبران ونکړ سي او په مصيبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بيا حضرت أبوبکر و أصحابو ته وفرمايل چي دغه سړئ حضرت خضر(عليه السلام) ؤ ، ځموږ او ستاسي د تعزيت او د تسلې دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علماَء کرامو د سيرَ ذکر کړيدي چي د آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حيران وگرځيدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاريدله لکه چي عقلونه يې سلب سويوي او د بدن ټولي قواوي او حواس يې له کار څخه معطل پاته سويوي ، خو لدې سره سره ددوی د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفير درلودئ ، د ځينو کيفيت په دې ډول ؤ چي لکه گونگيان ، ژبي يې وتړلي سوې او خبري يې نسوای کولای او هوش او سد يې له سرو څخه ولاړئ ، چي يو له دغي جملې څخه د إسلام دريم خليفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالى عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځينو حال په دې ډول ؤ چې پر خپلو ځايو باندي له حركت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځيدلو يې نه ؤ ، چې د إسلام څلرم خليفه حضرت علي بن أبي طالب (كرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځيني مريضان سول او بيا دونه ډنګر او كمزوري سول چي اخير په دغه كمزوري كښي په وفات ورسيدل .

او ځينو بيا په داسي دعاؤ شروع وكړه چي الله (جل جلاله) دي موږ په سترګو باندي ړانده كړي چي د اسلام د پيغمبر څخه وروسته بيا بل څوک په سترګو ونه وينو او دونه فرياد بې كوئ لكه څرنګه چي يې حاجيان د إحرام په تلبيه كښي كوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځيدئ چي نعرې يې وهلې او قسمونه يې كول چي د خدائ تعالى رسول وفات سوئ ندئ ، بلكي بې هوښي باندي راغلې ده ، لكه چي په كوه طور كښي پر حضرت موسى (عليه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دايې وويل چي زه اميدوار يم چي جناب رسول الله (صلى الله عليه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنيا كښي ژوندئ وي چي د ټولو منافقانو ژبې او لاسونه ورپرې كوي .

او ځنو منافقانو وويل چي كه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيغمبر واىْ نو وفات بې نه كولاىْ ، حضرت عمر چي دغه خبر واورېدله نو خپل تيغ يې كش كړ او د مسجدنبوي په دروازه كښي ودريدئ او وې ويل چي هر چا كه وويل چي پيغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځايه كړم ، خلګو چي د حضرت عمر دغه وينا واوريدله د إسلام د پيغمبر په وفات كښي شک او شبهه ورته پيدا سوه.

حضرت أسمآء بنت عميس خپل لاس د إسلام د پيغمبر د اوږو مباركو و مابين ته ورورړئ او مهر د نبوت يې نكړ پيدا نعره يې وكړه چي مُهر د نبوت د اسلام د پيغمبر له مباركو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دليل دئ چي حضرت رسو ل الله (صلى الله عليه وسلم) له دې فاني دنيا څخه نقل كړئ دئ .

په دغه وخت كښي حضرت أبوبكر په كور كښي ؤ ، كله چي د أصحاب كرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال كښي د حضرت بي بي عآئشې و حجرې ته راروان سو چي په لاره كښي يې ژړل او داسي يې ويل :

وا محـــــــــــــمداه ! وانقـــــــطاع ظهراه

تر څو چي و مسجد نبوي ته راورسيدئ ، خلګ يې وليدل چي په سخته پرېشاني كښي واقع سويدي ، مګر ده مبارک و هيچا ته التفات ونكړ د حضرت عآئشې و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) مبارک مخ يې لوڅ كړ او پرمبارک نوراني تندي باندي يې مچ كړ او خوله يې دده مبارک پر مباركه خوله باندي وركيښودله او داسي يې وويله : � وا نبياه . � !

وروسته يې سر راپورته كړ او وې ژړل ، دوهم وار يې بيا دَى مبارک مچ كړ او وې ويل :� وا صفياه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دريم ځل يې بيا دَی مبارک مچ کړ او وې ويل :� وا خليلاه ! بابي أنت و أمي طبت حيا وميتا لا يجمع الله عليک موتتين أما الموتة التي کتبت عليک فقد وجدتها . �

او داسي يې وفرمايل چي اې د إسلام پيغمبره ته تر دې ډير لوړ يې چي خلګ دي صفت وکړي او له دې څخه ډير بالاتر يې چي پر تا باندي خلګ وژاړي ، کچيري اختيار ځموږ په لاس کښي وائ نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړئ وائ او کچيري دا نه وائ چي پر مرده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي وائ چي له سترګو څخه به مي چنې بهيدلي وائ ، بيا يې وويل چي اې الله ! ته ځما له طرفه ستا و پيغمبر ته سلام ورسوه او بيا يې وويل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي ياد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړئ دئ چي :� لا يجمع الله عليک موتتين � .

ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته ځنو خلګو داسي ګمان ښکاره کړ چي د اسلام پيغمبر بيرته راژوندئ کيږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه يوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه ګمان ترديد وکړ .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرګ نسته ، لکه نور خلګ چي په قبر کښي د نکير او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کيږي او بيا بيرته مړه کيږي .

او ځنو علماؤ فرمايلي دي چي له دوهم مرګ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، يعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هيڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتئ او حضرت عمر يې وليدئ چي د خلګو په منځ کښي ولاړ دئ او وخلګو ته وايي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) وفات ندئ کړئ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمايل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښېنستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صديق أکبر و حضرت عمر ته وويل چي اې سړيه ! په دې پوه سه ! چي پيغمبر د اسلام له دنيا څخه رحلت کړئ دئ ، ايا تا ندي اوريدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښي و خپل پيغمبر ته فرمايلي دي چي : � إنک ميت و إنهم ميتون � او همدارنګه يې ورته فرمايلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون � .

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) پر ممبر باندي ودريدئ او خلګو عمر پريښودئ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصيحت شروع کړ ، اول يې د الله پاک حمد او ثنا وويله او بيا يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود wوايه ، بیا یې و خلګو ته وفرمایل چي هر چا که د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت کاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت کوي نو بېشکه الله پاک همیشه ژوندئ دئ او مرګ نلري ، بیا یې دغه مبارک آیت کریمه تلاوت کړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم علی أعقابکم (الی اخیر الآیَة ...).

او دارنګه یې ددغه مبارک آیت تلاوت هم وکړ چي : (و إنک میت و إنهم میتون) .

خلګو چي د حضرت أبوبکر له خولې څخه دغه دواړه مبارک ایاتونه واوریدل ، نو داسي ورته ښکاره سول لکه چي نوي او تازه د خدائ له طرفه نازل سول او هر سړي د مدینې منوري په کوڅو کښي دغه دوه مبارک ایاتونه ویل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصیحت شروع کړ او و خلګو ته یې وویل چي اې خلګو ! ماچي تر دغه له مخه کوم څه درته ویل نو هغه ټول بې ځایه وو (یعني بې دلیله مي یو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته کولې) او نوري یې هم ډیري خبري و خلګوته وکړې او دا به هم ده مبارک ویل چي کوم دوه ایاتونه چي له أبوبکر څخه ما واوریدل نو داسي راته معلوم سول لکه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پریشانیو کښي تر ټولو أصحابو حضرت أبوبکرالصدیق ډیر ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټینګ او زیات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبکر هغه شخص دئ چي د اسلام پیغمبر دده په باره کښي فرمایلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبیین علی أفضل من أبي بکر

محترمو ورونو د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني شرعي حکم به په بله برخه کښي درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخیري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښي په دې باب شرعي معلومات درکوم چي د إسلام د پیغمبر د میلاد د ورځي لمانځنه په دې ډول چي له منکراتو شرعیه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د میلاد کښي مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پیغمبر د میلاد او دوفات او دده مبارک د سیرت په باب و خلګو ته بیانونه وکړي او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښي د إسلام د پیغمبر یاد تازه کړي او د بخاري شریفي ددې روایت په مطابق چي :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل ګران پیغمبر د میني او د محبت اظهار وکړي ، او یا په دغه ورځ کښي صدقې او خیراتونه وکړي ، او یا نور نفلي عبادات وکړي او یا درودونه ووایي او ثوابونه یې د إسلام و پیغمبر ته وروبخښي .

محترمو وروڼو ! په دې مسئله کښي خلګ درې فرقې دي :

یوې فرقې دتفریط لار غوره کړېده ، چي دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العیاذ بالله ، العیاذ بالله) لکه وهابیان .

او یوې فرقې بیا د إفراط لار غوره کړېده چي په دې باب له شرعي حدودو څخه تیرئ کوي او د میلاد لمانځنه په دې ډول کوي چي متضمن ډیرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او ګډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغیره ، چي ځیني خالي په نامه پیران یا خلیفه ګان یې کوي .

دغه دواړې فرقې چي دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل یا د ضلالت نښانه ده ، لکه چي مشهور قول دئ چي : � الجاهل إما مفرط او مفـرّط � یعني جاهل به یا إفراط کوي یا به تفریط .

دریمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چي د مبتدعینو او د وهابیانو په شان تفریط هم نکوي او دارنګه ددغو خالي په نامه پیرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چي د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د میلاد لمانځنه په مذکوره طریقه یو ډیر أفضل او أهم کار بولي او مرتب علیه د لوی أجر او ثواب یې بولي او په ذکر سوې طریقه نه لمانځنه د میلاد د ورځي له رحمة اللعامین پیغمبر سره یو قسم جفا او بې وفایي بولي او د أمتیت له شانه سره یې مخالف سلوک بولي او د خپل ګران پیغمبر د میلاد لمانځل دده مبارک د سیرت ، ولادت او د رحلت په بیانولو سره او دارنګه په صدقو او خیراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقی او د کفارو د غم او د درد د زیاتولو سبب یې ګڼي .

محترمو وروڼو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخي د همدغي دریمي ډلي رویه اسلامي او شرعي رویه ده او مخکنی دواړې ډلي چي په دې باب څه وایي او یا یې کوي باطلي او ناروا دي او الله (جل جلاله) دي موږ او تاسي د لعنت په داسي طوق نه ګرفتاره کوي لکه څرنګه چي یې دغه دواړې ډلي مبتلا کړیدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سویو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسي محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسي محترمو ته حق پوره واضح سي .

در خانـــــه أگر کس است یک حرف بـــس است

د عوامو دپاره ځما دغه یو څو د پښتو خبري کفایت کوي او باید همدغه لار تعقیب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چي دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډیر تکلیف کړئ وي چي له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړیدي الله تعالی دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښي موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقدیموو چي په دې سبب به دوی د تفتیش او پلټني له مشقت او تکلیف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سی!

۱) : (امام أبوشامه چي شیخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمایلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مایفعل کل عام في الیوم الموافق لیوم مولده (صلی الله علیه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزینة والسرور . فإن ذالک مع ما فیه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلی الله علیه وسلم) و تعظیمه في قلب فاعل ذلک و شکرالله تعالی علی ما مَن به مِنَّ به ایجاد رسوله (صلی الله علیه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمین .

یعني چي ځمو په زمانه کښي له پرو أفضلو او بهترینو کارو څخه چي مسلمانانو په عمل کښي راوستلئ دئ یو کار دادئ چي د اسلام د پیغمبر د میلاد په ورځ یې هر کال مسلمانان کوي ، چي هغه عبارت دئ له صدقو ، خیراتو او داسي نورو نیکو کارو څخه او دارنگه اظهار د زینت او د خوشحالۍ چي مسلمانان یې په دغه ورځ کښي کوي داهم له ډیرو نیکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چي په دغو کارو کښي له فقیرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مینه او محبت له خپل پیغمبر سره او د ارنگه د دوی تعظیم خپل پیغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنگه په دغو کارو کښي چي مسلمانان یې د میلاد په ورځ یا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظیم نعمت چي پر جهانیانو باندي یې کړئ دئ چي ایجاد او پیدایښت د رحمة اللعالمین رسول دئ د شکر اداینه راځي .

۲) : (امام سخاوي چي یو له هغو شخصیتو څخه دئ چي په عالم اسلام کښي ددوی پر قول او خبره باندي تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني په ارتباط فرمایلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الکبار یعملون المولد و یتصدقون في لیالیه بأنواع الصدقات و یعتنون بقرائة مولده الکریم و یظهر علیهم من برکاته کل فضل عمیم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشکه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علمآؤ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه کيدل او دارنگه خيراتونه او نور عبادات ترسره کيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت کيږي دا کارونه) د صحابه ؤ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي گرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي گرځيدلي دي چي په دوامداره توگه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځکي کښي او په ټولو غټو غټو ښارو کښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو کښي تر سره کوي او له ورايه ددغو مبارکو أعمالو له برکاتو څخه قسم قسم عام فضل او کرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښکاره کيږي

)۳ : (او ابن جوزي چي د بې مذهبه مبتدعه ؤ او د أهل مذهب والاؤ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله کښي د بيانولو د گټو ، فايدو او د برکاتو د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلک العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او برکتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منکراتو څخه خالي وي) يو برکت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه کال کښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنگه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره کيدو زيرئ له الهي لوري کيږي (يعني په خوب کښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بې (يعني په همدغه کال کښي) الله پاک حاجتونه ورپوره کوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملک المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملک المظفر بألف دينار . و صنع الملک المظفر المولد و کان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و کان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه کان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو کښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وکړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مبارکي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي کښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو کتاب په شان کښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ کړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى کړ ، بيا دده د دغه کتاب په جائزه او انعام کښي ذکر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته ورکړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بيان موږ څکه ونه ليکئ چي دا عبارات په أصل كي موږ د علماؤ دپاره رانقل كوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې كولو ضرورت نسته ، البته كوم ځايونه چي ترجمه كوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لیلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوک المغرب و الأندلس في ذلک العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلک على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلک يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلک بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلک باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلک الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلى الله عليه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موکب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملک أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ١٤ـ١٥ـ١٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اوافضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)۱(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ۱۰۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه ویني (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او ډبري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندې ، درنګان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اي زهجرانت زمین و آسمان بګریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بګریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزاۍ تو تمام کن فکان بګریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسی و عيسی بهم

در عزائ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)٢ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوی � په ج١ ص ١٨١ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن وروایة الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلی الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة علی ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلی الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي ځما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلگو دي او قرآئت د قرآنکريم دئ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلی الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلگو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلگ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، بېله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دئ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلی الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاکهاني کوم چي له مالکي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني پر خلاف یې یوه لیکنه کړېده علامه سیوطي وروسته له ذکر سوي بیان څخه په خپل کتاب کښي د فاکهاني لیکنه رانقل کړېده او جمله پر جمله یې رد کړېده او جواب یې ورکړئ دئ ، که څوک ددغه ایراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وکړي .

)۳همدارنګه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � کښي د إسلام د پیغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي موږ یې ذکر وکړمدحه کړېده ، البته که د لمانځني په اجتماع کښي کوم منکر کارونه وي نو هغه یې رد کړیدي .

)۴(د إسلام پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه کړېده ؛ خکه یو وخت یوه سأئل له ده مبارک څخه پوښتنه وکړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نیول څنګه دي ؟ یا دا مطلب چي یا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نیسي ؟

نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمایل : � ذاک یوم ولدت فیه � یعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ کښي زه زیږېدلئ یم (رواه مسلم رقم الحدیث ۲۷۴۷).

نو تشریف ددغي ورځي کوم چي له ذکر سوي حدیث څخه فهمیږي متضمن دئ تشریف د هغي میاشتي لره چي دَی مبارک په کښي زیږېدلئ دئ چي د ربیع الأول میاشت ده.

)۵(همدارنګه که د صحیحینو و یوه مبارک حدیث ته په غور وکتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وکړ سي نو دا خبره په ډاګه ورڅخه معلومیږي چي په عبادتي أمورو سره د میلاد لمانځنه په حدیث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وویل سي ، د هغه مبارک حدیث مضمون داد‌ئ چي کله چي نبي (صلی الله علیه وسلم) و مدینې منورې ته راغلئ نو یهود یې ولیدل چي د عاشورآء په ورځ بې روژې نیولې ، نو د إسلام پیغمبر له دوی څخه پوښتنه وکړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نیسی ؟ دوی ورته وویل چي په دغه ورځ کښي الله پاک فرعون غرق کړئ دئ او موسی ته یې نجات وربخښلئ دئ نو موږ د الله تعالی ددغه نعمت د شکر ادا کولو په خاطر روژه نیسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځنو روایتو کښې داسې راځي چي � و نحن أولی بموسی منکم � یعني د إسلام پیغمبر و یهودو ته وفرمایل چي په موسی خو موږ تر تاسي ډیر حقدار یو (یعني موږ خو باید بیخي په دغه ورځي کښې روژه ونیسو) .

)٦(و في الکاملیة في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشریف (صلی الله علیه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجیئه ما حکمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد علی الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها علی تعظیمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند علی المفند المشهور بعقائد دیوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذکر ولادته (صلی الله علیه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السیئة أم غیر ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن یقول أحد المسلمین فضلا أن نقول نحن أن ذکر ولادته الشریفة (صلی الله علیه وسلم) بل ذکر غبار نعاله وبول حماره (صلی الله علیه وسلم) مستقبح من البدعات السیئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنی تعلق برسول الله (صلی الله علیه وسلم) ذکرها من أحب المندوبات و أعلی المستحبات عندنا سوآء کان ذکر ولادته الشریفة او ذکر بوله و برازه و قیامه و قعوده و نومه و نبهته کما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهین القاطعة في مواضع شتی .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلمیذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المکي عن مجلس میلاد بأي طریق یجوز و بأي طریق لایجوز ؟

فأجاب بأن ذکر الولادة الشریفة لسیدنا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بروایات صحیحة في أوقات خالیة عن وظآئف العبادات الواجبات و بکیفیات لم تکن مخالفة عن طریقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخیر و بالإعتقادات التي لم تکن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تکن مخالفة عن سیرة الصحابة التي هي مصداق قوله علیه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشّرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببركة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي ياصيغه دظرف زمان ده ياصيغه دظرف مکان ده معنی يې ځای دزيږيدلو ياوخت دزيږيدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کريم اووبيانولوته دهغو روايتوچي واردوي په ولادت کښي ديوه نبي له انبياوو اوياديوه ولي له اولياوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نيکواقوالواوافعالوسره ددوی ويل کيږي (اعانة الطالبين جلـ٣ـد ص ٣٦١)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځيرسئ.

دسوال پخوړ اوخلاصه داده چي داسلام دپيغمبردسيرة بيانولو اوودده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډيدل خاص په هغه مياشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سويده چي هغه دربيع الاول ياغيره مياشت ده جائزده اوکه نه ده يعني سره له دي چي نفس داسلام دپيغمبر دسيرت بيانول اوودده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شريعت کښي ډيرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربيع الاول تر مياشتي تخصيص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شريف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشريعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چيري په دغه اجتماع کښي غيرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشريعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة يې بللئ دئ اوددغه کارکونکي يې مستحقين دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوی کښي راغلي دي چي ډيروله غټانودرجالودطريقت کوم چي عمل دمولد يې ترسره کړيدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پيغمبرليدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشيخ عبدالحق محدث دهلوي فرمايې چي ځني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپيغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسيدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دميلادېې کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سويدئ اوپه يوه طريقه له طريقوسره دکاميابۍ زيري ورکړسويدئ

وايضاً في مجموعة الفتاوی ج ١ ص ٣٩للعلامة الكنوي بعد تمهيد عدة مقدمات اقول بعدتمهيد هذه المقدمات ان ذكري المولدنفسه ليس بدعة ضلالة لوجهين:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان يقراء آية من الآيات القرانية . اويروي حديث من احاديث النبوية . ويذكرشئ من الفضائل والمعجزات النبوية . ويضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلی الله عليه وسلم .ونسبه الشريف والخوارق التي ظهرت في حين ولادته وقبلها .ونحوها. كذاحققه ابن حجرالمكي في (نعمة الكبری علی العالم بمولد سيد ولدادم وغيره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقيقة كانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمية ولا يخفی علی المحدثين الماهرين ان الصحابة رضي الله عنهم كانوا يذكرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالک بان الكلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والامورالمحيطة به فان لم تثبت من هذالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوڅخه دعلم شرعي په هروخت کښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي كار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي كاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء كوم چي له اهله څخه دفتوى دي لكه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحكم يې كړيدئ په استحباب دذكردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه کښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الاانه خُفِّف عنى في كل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وانّ ذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسر بمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المبارکة اعياداً .

قدرمنوورونو داسلام دپيغمبر دميلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چي له ټولو څخه مثبته نتيجه ترلاسه کيږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسليم عقل خاوند وي په ډير کافي ډو ل ذکرسوي تفصيل قناعت ورکونکئ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته ديوڅوجملوپه ضمن کښي تقديم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپيغمبر دميلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائې درو قرنو کښي نه کيدله اوبيا دعالم اسلام په ټولو اطرافواوا کنافوکښي پيل سوه نود پوښتني ځائ بايد داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظيم الشانه عمل نه ترسره کيدي ددي دپاره بايديو عذر اوعلت پيداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړيدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځائ نه دئ ځکه داسلام دپيغمبر دميلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحيح فکروکړل سي اوسياسي اواجتماعي داخلي اوخارجي ديني اواخروي ګټي يې وڅيړلي سي نوبي اختياره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال دربيع الاول په مياشت کښي په ډيرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نيسي.

دوهمه جمله داده چي دري پيړي مخکي انګريزانو ځني جاسوسان واسلامي هيوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو وليږل چي دهغو جاسوسانو څخه يو جاسوس همفرياهمفري نوميده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بيايې يوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه ياديږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهيوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظيفي ذکرکړيدي کومي چي دانګريزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړيدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګريزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړيدي چي يوه وظيفه ماته داراکړه سويوه چي ته به په اسلامي هيوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پيغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپيغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پيغمبر اودهغه حالات وريپادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپيغمبر دميلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په څونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو څونه غټ اومهم مطلوب وي.

دريمه جمله داده چي داحاديثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روايت مذکوردئ چي يوه يهودي وحضرت عمر رضى الله عنه ته وويل چي که دغه ايت چي (اليوم اکملت...الى اخرها)پرموږ يهودونازل سوئ واى نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي واى حضرت عمرورته وفرمايل چي ددغه ايت دنزول ورځ زموږ ددوواخترو‌ورځ ده ځکه چي دغه ايت دجمعي په ورځ نازل سويدئ چي په اسلام کښي يوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سويدئ چي په سلام کښي له ډيرومقدسوورځوڅخه يوه بله ورځ ده ،که دحضرت عمرپه دغه کلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره څرګنديږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي يوستر الهي انعام سويوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بايدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ايت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سي نوداسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپيل پرعالم بشريت باندي دټولودنيوى اوديني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اوديوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي که څوک په دي قول دخداى پاک کښي چي (ويتبع غيرسبيل المؤمنين) چي دسورة النساء ۱۱۵ايت دئ صحيح فکروکړي اودارنګه داسلام دپيغمبر صلى الله عليه وسلم په دغومبارکوحديثوکښي په شرط دلياقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام دپيغمبر دميلاد دلمانځني دمشروعيت په باب به هيڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دميلادالنبي عليه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښى په هيڅ معنى دبدعت کارنه دئ، بلکي داسلامى اصولوله مخى په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حديثونه دادي ،

)۱(قال النبي صلى الله عليه وسلم (ان الله لايجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذى . كتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

)۲ (ماراه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاكم في المستدرک ج۳ص۸۷.

)۳ (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في كتاب الزكاة باب الحث على الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخيردهغه څه دئ چي داسلام دپيغمبر دميلادپه مناسبت مى وتاسي محترموته تقديم کړل له الله جل جلا له څخه يې دکامل ا جر اميدواريم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library